სტატიები

ნინო გულიაშვილი
ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის მეტაფორული რეპრეზენტაციები: ომის კონცეპტუალური მეტაფორების კრიტიკული ანალიზი გენდერთან მიმართებაში

(გაზეთ *The Georgian Times*-ის 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის ამსახველი მასალის მიხედვით)

საკვანძო სიტყვები: *გენდერი, ომის კონცეპტუალური მეტაფორები, კოგნიტური მეტაფორის თეორია, კრიტიკული დისკურსის ანალიზი*

1. საკითხის აქტუალობა

გენდერისა და ენის ურთიერთმიმართების კვლევა ინტერესის საგანს წარმოადგენს თანამედროვე ლინგვისტიკის მრავალი მიმართულებისათვის. სოციოლინგვისტიკის თვალსაწიერიდან, ენა სოციალური ქმედებაა, რომლის საშუალებითაც ადამიანი წარმოაჩენს საკუთარ თავს, აყალიბებს სოციალურ ურთიერთობებს და შეიმეცნებს სამყაროს. სოციალიზაციის პროცესი და სოციალური კონტექსტი განაპირობებს ადამიანის მიერ საკუთარი თავის აღქმას, სოციალური იდენტობების, მსოფლმხედველობის, პრიორიტეტების, ღირებულებებისა და მოლოდინების ჩამოყალიბებას (Gustafsod 1998; Wharton 2005).

ნებისმიერი სოციალური მოვლენა თუ ქმედება, რომელიც დაკავშირებულია ადამიანის აქტივობასთან, ინტერესიდან და მნიშვნელობიდან გამომდინარე, მედიაში აისახება. ის მუდმივად ახდენს მედიადისკურსის ტრანსფორმაციას და ამასთანავე ქმნის „ვერბალური ბრძოლის“ ველს, სადაც ქალი და მამაკაცი გარკვეულ პოზიციებს იკავებენ. წინამდებარე კვლევის მიხედვით, ქალი და მამაკაცი ომის რეალობას განსხვავებულად აღიქვამენ, რომელიც მედიაში გარკვეული სტრუქტურების – მეტაფორების სახით გამოვლინდება. მეტაფო-

რა ძლიერი ლინგვისტური იარაღია, რომელიც დისკურსის იდეაციურ ფუნქციას ასრულებს (Halliday 1978,117; Lakoff and Johnson 1980). ომი, ძირითადად, მამრობით სქესთან ასოცირებული ქმედებაა, რომელიც, თავის მხრივ, დისკურსის მასკულინიზაციას იწვევს და, შესაბამისად, „ომის მეტაფორა შეფარულად აძლიერებს ტრადიციულ გენდერულ მიკერძოებულობას“ (Fleischmann 2001,485).

წინამდებარე ნაშრომის მიზანი კი არის ომის კონცეპტუალური მეტაფორების გენდერთან მიმართებაში კვლევა; ანუ, განსხვავდება თუ არა ომის კონცეპტუალური მეტაფორების „არჩევანი“ დისკურსის მონაწილეების სოციალურ სქესთან მიმართებაში, რომლებიც აყალიბებენ ადამიანების მსოფლმხედველობას კოგნიტურ დონეზე.

კვლევის თეორიული ნაწილი ეფუძნება *დისკურსის კრიტიკულ ანალიზს* (კრიტიკულ დისკურს-ანალიზს) და კოგნიტური/კონცეპტუალური მეტაფორის თეორიას. პრაქტიკული ნაწილი კი წარმოდგენილია ადგილობრივი ინგლისურენოვანი გაზეთის – *The Georgian Times-ის* – საკვლევი კორპუსით (57267 სიტყვა), რომელიც 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომს ასახავს. აღნიშნული კორპუსი ჩვენ მიერ არის შედგენილი, რადგან ამჟამად ქართული ენის ეროვნული კორპუსი არ არის დასრულებული. კვლევა იხილავს და აანალიზებს საგაზეთო ჟანრის ტექსტებს: სტატიებსა და ინტერვიუებს, სადაც მდედრობითი და მამრობითი სქესის დისკურსის მონაწილენი (ჟურნალისტები, პოლიტიკოსები და ექსპერტები) საკუთარ შეხედულებებს ომის შესახებ მედიანარატივებში წარმოადგენენ.[1] აქ ომის კონცეპტუალური მეტაფორები განხილულია გენდერთან მიმართებაში ეთნიკური მიკუთვნებულობის გარეშე, რადგან საკვლევი კორპუსის ყველა ტექსტი ერთობლიობაში ქმნის დისკურსს, რომლის წიაღშიც ვლინდება გენდერთან ბმული ომის ზოგადი კონცეპტუალური მეტაფორები. უკანასკნელი კი უნივერსალურ ხასიათს ატარებს (Lakoff and Johnson 1980). ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, აღნიშნული შემთხვევის ჰიპოთეზა და საკვლევი კითხვებია:

დისკურსის მდედრობითი და მამრობითი სქესის მონაწილენი ომის კონცეპტუალური მეტაფორების საშუალებით განსხვავებულ მსოფლმხედველობებს წარმოაჩენენ მედიაში.

1. რომელ ლინგვისტურ მეტაფორებს გამოიყენებენ ქალი და მამაკაცი დისკურსის მონაწილეები ომის აღწერისათვის?
2. კონცეპტუალური მეტაფორების რომელი წყარო დომენები

1 ნებისმიერი მედიატექსტი რაღაცას გვიყვება (Chamberlein & Thompson 2004,1), რადგან ჟანრი და ნარატივი არის მედიატექსტების ორი მეტა ენა, რომლებიც მკითხველს უბიძგებენ ტექსტის წაკითხვისკენ (Lacey 2000,248).

ახდენენ ომის კონეცპტუალიზაციას?

3. როგორია კონცეპტუალური მეტაფორების პროდუქტიულობა /სისტემატურობის მაჩვენებელი, რომელთა საშუალებითაც ქალი და მამაკაცი დისკურსის მონაწილეები აღწერენ ომს? (კვლევის რაოდენობრივი ასპექტი)
4. რომელი კონცეპტუალური მეტაფორები ჭარბობს ქალისა და მამაკაცის დისკურსში?

2. თეორიული საფუძვლები

გენდერისა და ენის ურთიერთმიმართების კვლევები მრავალმხრივი მიმართულებით მიმდინარეობდა. ენის თანამედროვე თეორიები კი ეყრდნობა დისკურსის მაკონსტიტუირებელ ბუნებას; გენდერი აღნიშნულ თეორიებთან მიმართებაში განიხილება, როგორც სოციალური კონსტრუქტი, რომელიც ადამიანთან ერთად კი არ იბადება, არამედ „შეისწავლება“ (Talbot 1998,7). შესაბამისად, ენის სექსისტური გამოვლინებების კვლევები ჩაანაცვლა დისკურსის ასიმეტრიის კვლევებმა (მაგ. გენდერული ასიმეტრიების გამოვლინება ენაში), რომელმაც, თავის მხრივ, ასპარეზი გაუხსნა კრიტიკულ დისკურს-ანალიზს (Fairclough 1989; Chouliaraki and Faiclough, 1999; van Dijk 1993a; 1993b). აღნიშნული ტიპის კვლევებისთვის მნიშვნელოვანია, თუ როგორ ხდება: „ღირებულებათა სისტემების იდეოლოგიის შექმნა, რომლებიც ‘საღ აზრად’ მიიჩნევა საზოგადოებაში“ (Bucholtz 2003,57), ასევე როგორ ხდება დისკურსში ჰეგემონიისა და დომინირების შენარჩუნება (Cameron 2001,123). ჯონსტოუნის მიხედვით: „საუბრის ტიპი აყალიბებს აზროვნების ტიპს; უკანასკნელზე კი, თავის მხრივ, გავლენას ახდენს გრამატიკული სტრუქტურების, ლექსიკური ერთეულების, სტილის თუ ენის სხვა ასპექტების არჩევანი“ (Johnstone 2002,45).

ტრადიციულად, მეტაფორა განიხილება, როგორც რეპრეზენტაციის ლიტერატურული ხერხი. თუმცა, თანამედროვე ლინგვისტიკა განსხვავებულად ხედავს მეტაფორის არსს, გვთავაზობს რა აზრს, რომ ადამიანის ყოველდღიური ვერბალური აქტივობა მეტაფორულია (Reddy 1979). მეტაფორა, როგორც კოგნიტური მოვლენა, პოპულარობას იხვეჭს 1980-იანების დასაწყისში (Gibbs 1994; Lakoff 1987,1993; Lakoff and Johnson 1980; Sweetster 1990). კოგნიტური თვალსაზრისით, მეტაფორა აორგანიზებს ჩვენს გამოცდილებებსა და ყოველდღიურ რეალობებს; ამგვარად, მეტაფორაში აირეკლება ადამიანის აზროვნება და კონცეპტუალური სისტემა (Lakoff and Johnson 1980,19). როგორც ვხედავთ, კოგნიტური თეორეტიკოსები თვლიან, რომ მეტაფორა

უფრო აზროვნების მახასიათებელია, ვიდრე ენის. ამიტომ, მეტაფორა *წინადადება* კი არ არის მისი ტრადიციული გაგებით, არამედ ის ერთი საგნის გაგება და აღქმაა მეორე საგნის საშუალებით (Lakoff and Johnson 1980,5). ამ შეხედულებამ მეტაფორის ტრადიციული აღქმა გამოწვევის წინაშე დააყენა (Kovecses 2010, X). ჩვენი შეხედულებითაც, მეტაფორა ადამიანის ტვინის კოგნიტური მექანიზმია, რომელიც ენისგან დამოუკიდებლად ფუნქციონირებს.

ლაკოფის და ჯონსონის კონცეპტუალური[2] მეტაფორის თეორია ჩართულია დისკურსის კრიტიკულ ანალიზში, რადგან: „მეტაფორა ჩვენი გამოცდილების გარკვეულ ასპექტებს ნათელს ჰფენს და აწესრიგებს... მეტაფორები ქმნის ჩვენს რეალობებს, განსაკუთრებით კი სოციალურ ურთიერთობებს“ (1980,156), ამიტომ კონცეპტუალური მეტაფორის კვლევა დისკურსში ნათელს მოჰფენს ადამიანების მიერ სამყაროს ხედვის განსხვავებულ მოდელებს. უფრო მეტიც, ჩვენი აზროვნების კონცეპტუალური სისტემა ფუნდამენტურად მეტაფორულია და სწორედ მეტაფორების განსხვავებული არჩევანი განაპირობებს მათ დამარწმუნებელ ძალას (ibid., 1980,157).

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, დისკურსში მეტაფორის კვლევა მნიშვნელოვანია, რადგან ასეთი ტიპის კვლევა მეტაფორას განიხილავს, როგორც კოგნიტური ქმედების პროდუქტს. ის ადარებს გარკვეული მნიშვნელობისთვის მეტაფორების განსხვავებულ არჩევანს სხვადასხვა დისკურსში (Fairclough 1992,237), მაგალითად, მეტაფორის განსხვავებული არჩევანი ქალისა და მამაკაცის დისკურსში.

ომის მეტაფორების ლინგვისტური კვლევა, რომელიც აერთიანებს კრიტიკულ, კოგნიტურ და სოციალურ მიდგომებს, უკვე ორი ათწლეულის განმავლობაში აქტუალური სამეცნიერო საკითხების დღის წესრიგში დგას. მეტაფორა ძლიერი ლინგვისტური იარაღია, რომელსაც შესწევს უნარი, ტექსტს იდეოლოგიური ელფერი შესძინოს (Goatly 1997). მეტაფორის აღნიშნულმა თანამედროვე ხედვამ ომის კონცეპტი, კონცეპტუალური მეტაფორების მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ლინგვისტური ინტერესის საგნად აქცია. ამ მხრივ აღსანიშნავია, ჯეიმს უილიამ ანდერჰილის (Underhill 2004) კვლევა ერაყის ომის მეტაფორული რეპრეზენტაციის შესახებ და ჯორჯ ლაკოფის ნაშრომი „მეტაფორა და ომი“ (Lakoff 1992), რომლის მიხედვითაც, მეტაფორული სისტემა ამართლებდა ომს სპარსეთის ყურეში. ლაკოფის მიერ გამოვლენილი კონცეპტუალური მეტაფორები ომის კონცეპტისადმი

2 კოგნიტური ლინგვისტები აღნიშნულ თეორიას კოგნიტური მეტაფორის თეორიასაც უწოდებენ (Kovecses 2008,168)

ურთიერთსაპირისპირო ხედვებს წარმოაჩენს: ***ომი პოლიტიკაა, ომი ძალადობრივი დანაშაულია, ომი მედიცინაა*** და ***ომი კონკურენტული თამაშია.*** აღნიშნულთაგან, ნეგატიური კონოტაცია მხოლოდ ერთ მეტაფორას გააჩნია (***ომი ძალადობრივი დანაშაულია***), დანარჩენი კი, გარკვეულწილად, საომარ მოქმედებებს ამართლებს (Lakoff 1992). რაც შეეხება ანდერჰილის კვლევას, მან გაზეთ The Independent-*ის* მასალაზე დაყრდნობით გამოავლინა შემდეგი კონცეპტუალური მეტაფორები: ***ომი პრობლემის გადაჭრაა*** და ***ომი დანაშაულთან ბრძოლაა***, რომლებიც ასევე საომარი მოქმედების დადებით მხარეს უსვამს ხაზს (Underhill 2003,135). ანდერჰილმა მოახდინა კვლევაში გამოვლენილი კონცეპტუალური მეტაფორების კლასიფიკაცია, გამოყო რა ტრადიციული და ახალი მეტაფორული სტრუქტურები (ibid., 142).

ზემოხსენებულისგან განსხვავებით, ვერონიკა კოლერი (Koller 2004) იკვლევდა მეტაფორას და გენდერს ბიზნეს მედიადისკურსში. კვლევის შედეგი იყო კონცეპტუალური მეტაფორის გამოვლენა: ***ბიზნესი ომია***, რომელიც კრიტიკული თვალსაზრისით აღნიშნული დისკურსის მასკულინიზაციას იწვევს. კოლერმა და სემინომ (Koller and Semino 2009) ასევე გამოიკვლიეს ორი პოლიტიკოსის ანგელა მერკელის და გერჰარდ შროდერის მეტაფორული პროდუქტიულობა დისკურსში და წარმოადგინეს კონცეპტუალური მეტაფორების სისტემატურობის შემდეგი მაჩვენებლები: 0.43 (ანგელა მერკელი) და 0.72 (გერჰარდ შროდერი). გენდერის ზეგავლენა ომის კონცეპტუალიზაციაზე გაანალიზებულია სუზან ჰოლინგსუორთის (2006) ნაშრომში, სადაც იგი ხაზს უსვამს იმ გარემოებას, რომ ქალი და მამაკაცი ომის მეტაფორული კონცეპტუალიზაციისთვის განსხვავებულ წყარო დომენებს ანიჭებენ უპირატესობას. ქართულ სამეცნიერო სივრცეში აღნიშნული ტიპის კვლევები სიახლეს წარმოადგენს. აღსანიშნავია ნინო კირვალიძის საკონფერენციო ნაშრომი ქართულ და ამერიკულ პოლიტიკურ დისკურსში ომის კონცეპტუალური მეტაფორების შესახებ (2009).

უნდა აღვნიშნოთ, რომ კონცეპტუალური მეტაფორების ომის კონცეპტთან მიმართებაში განხილვისას, „ომი“ შესაძლებელია განვიხილოთ, როგორც წყარო დომენი (Koller, 2004; Lakoff and Johnson, 1980) (კონცეპტი „ომი“ ხსნის სხვა კონცეპტებს, მაგ. „ბიზნესი როგორც ომი“), ან როგორც სამიზნე დომენი (Underhill 2003; Lakoff 1992) (კონცეპტი „ომი“ აიხსნება სხვა კონცეპტებით, მაგ, „ომი, როგორც სპორტი/თამაში“). წინამდებარე სტატიაში „ომი“ სამიზნე დომენია, რომელიც სხვადასხვა წყარო დომენებით არის კონცეპტუალიზებული.

შედეგად, როლი, რომელსაც კონცეპტუალური მეტაფორა ასრულებს სტერეოტიპული გენდერული იდენტობების კონსტრუირებისას, სამი მიმართულებით შეიძლება წარიმართოს: 1) გენდერით განპირობებული მეტაფორების განხილვა, რომლებიც ძირითადად მამაკაცი დისკურსის მონაწილეთა მიერ რეალობის აღქმის გამოცდილებებზეა დაფუძნებული. ისინი ამტკიცებენ ძალის ასიმეტრიას დისკურსში; 2) მეტაფორები, რომლებიც ქალსა და მამაკაცს აღწერენ, მათ წარმოგვიდგენენ დისკურსში; 3) მეტაფორები, რომლებსაც ქალი და მამაკაცი უპირატესობას ანიჭებენ რეალობის განსაზღვრისას დისკურსში. ჩვენი კვლევა ძირითადად მესამე ასპექტზეა ორიენტირებული.

3. კვლევის მეთოდი

სხვადასხვა მეთოდოლოგიური მიდგომების ერთობლიობიდან, წინამდებარე კვლევა ეყრდნობა კრიტიკული დისკურს-ანალიზის და კონცეპტუალური მეტაფორის თეორიის შესატყვის მეთოდოლოგიურ ჩარჩოს. ამ მხრივ, მეტაფორის აღნიშნული თეორიის მეთოდოლოგიური აპარატი (მეტაფორის დომენების შესახებ) ჩართულია დისკურსის კრიტიკულ ანალიზში, რათა განისაზღვროს მეტაფორების როლი სოციალური რეალობის კონცეპტუალიზაციაში (Charteris-Balck 2004; Musolff 2004). მეთოდი არის ძირითადად თვისობრივ-მანუალური, თუმცა შეიცავს კვანტიტატურ (რაოდენობრივ) ელემენტს კონცეპტუალური მეტაფორის პროდუქტიულობა/სისტემატურობის განსაზღვრის სახით. კვლევის პროცესი შედგება შემდეგი ეტაპებისგან: ***(1) კვლევის მიზნის განსაზღვრა; (2) რელევანტური წყაროების შერჩევა; (3) ტექსტების დეტალური წაკითხვა ლინგვისტური მეტაფორების იდენტიფიცირების მიზნით; (4) კონცეპტუალური მეტაფორების იდენტიფიცირება და მათი სისტემატურობის/პროდუქტიულობის განსაზღვრა; (5) შედეგების ინტერპრეტაცია.***

კვლევის შედეგების განმტკიცებისთვის გამოვიყენეთ **Brigham Young University Corpora** (BYU), რომელიც რამდენიმე კორპუსის გაერთიანებაა: COCA-the Corpus of Contemporary American English, COHA – Corpus of Historical American English, NOW Corpus – News on the web, GLOWBE – Corpus of Web-based English, BYU-BNC – British National Corpus (http://corpus.byu.edu/). BYU კორპუსზე წვდომა თავისუფალია მკვლევრებისთვის, რაც ჩვენთვის მნიშვნელოვანი პირობა იყო. ამასთანავე, აღნიშნული კორპუსი ჟანრობრივად მეტ-ნაკლებად დაბალანსებულია. სამიზნე ლექსიკური ერთეულების/ტოკენების კონკორდანსი კონტექსტურად შევისწავლეთ, რათა გამოგვევლინა მეტაფორის

ავტორი გენდერის მიხედვით, რადგან თვითონ კორპუსს აღნიშნული ფილტრი არ გააჩნია. ჩვენ ვერ გამოვიყენეთ კორპუსი Bank of English COUBILD corpus, რადგან მასზე წვდომა თავისუფალი არ არის. საკვლევი ლექსიკური ერთეულების კონკორდანსის ცხრილებიც კონტექსტურად შევისწავლეთ. თუმცა, გენდერული მეტაინფორმაცია არ იყო მითითებული ყველა შემთხვევაში, რაც კვლევის ლიმიტაციას წარმოადგენს.

(1) კვლევის მიზნის განსაზღვრა

წინამდებარე კვლევაში განხილულია ომის კონცეპტუალური მეტაფორები გენდერთან მიმართებაში; უფრო ზუსტად კი, როგორ იქმნება განსხვავებული მსოფლმხედველობები ომის კონცეპტუალური მეტაფორების საშუალებით მედიაში ქალი და მამაკაცი დისკურსის მონაწილეების მიერ.

(2) რელევანტური წყაროს შერჩევა

კვლევის მასალა წარმოდგენილია ადგილობრივი ყოველკვირეული ინგლისურენოვანი გაზეთის *The Georgian Times-ის* 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის ამსახველი ტექსტებით. რადგან ამ გაზეთის მხოლოდ ბეჭდური ვერსია მოიპოვება აღნიშნული პერიოდისთვის, ასლები დაცულია საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის პერიოდიკის განყოფილებაში (ნაციონალური ქართული კორპუსი ჯერ სრულად გაციფრებული არ არის, რის გამოც საკვლევი მასალა მანუალურად იქნა შესწავლილი). საკვლევად აღებულია პერიოდი 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის დაწყებიდან (7 აგვისტო) 11 სექტემბრამდე, როდესაც რუსული ჯარი ფაქტობრივად გაიყვანეს საქართველოს ტერიტორიიდან. ომის ამსახველი პირველი სტატიები დაიბეჭდა 11 აგვისტოს. *The Georgian Times* არის ინგლისურენოვანი გაზეთი, რომელიც გვთავაზობს საკითხების რელევანტურ მიმოხილვას მოცემული პერიოდისთვის, ამასთანავე, მსგავსი ტიპის კვლევების დიდი გამოცდილება არსებობს ინგლისურენოვან მასალაზე დაყრდნობით.

კონცეპტუალური მეტაფორების მანუალური ანალიზი, ციფრულ კორპუსზე დაფუძნებულ კვლევასთან შედარებით, გაცილებით შრომატევადია. თუმცა უნდა აღვნიშნოთ, რომ მრავალი მეთოდოლოგიური უპირატესობის მიუხედავად, ციფრულ-კორპუსულ კვლევას ამ შემთხვევაში, შესაძლებელია, გარკვეული ხარვეზიც ჰქონოდა იმის გამო, რომ ლინგვისტური მეტაფორები ტექსტიდან გამოიყოფა კომპიუტერულ პროგრამაში წინასწარ შერჩეულ ლექსიკურ ერ-

თეულებზე დაყრდნობით და შესაძლებელია, ტექსტში არსებობდეს ისეთი ლინგვისტური სტრუქტურები, რომლებიც არ უკავშირდება წინასწარ შერჩეულ დომენებს; ამის გამო, არსებობს ალბათობა, რომ პოტენციური მასალა გაუანალიზებელი დარჩეს. კორპუსული მიდგომით შესაძლებელია, გენდერული რეპრეზენტაციების იდენტიფიცირება და კვლევა სამიზნე ლექსიკური ერთეულების გათვალისწინებით. თუმცა, კორპუსის ავტომატიზებული საძიებელი ვერ გამოარჩევს ლინგვისტური სტრუქტურები ქალის მიერ იქნა ტექსტებში წარმოდგენილი თუ მამაკაცის მიერ. შედეგად, კონცეპტუალური მეტაფორების მანუალური იდენტიფიცირება და გამოვლენა როგორც ტექსტის/ლოკალურ დონეზე, ისე სრული კორპუსის დისკურსულ დონეზე, მეტად მნიშვნელოვანია.

გვინდა ხაზი გავუსვათ ერთ გარემოებას, რომელიც შეეხება გენდერთან ასოცირებულ კორპუსულ კვლევებს. ტრადიციულად, სოციოლინგვისტური კვლევები ემპირიულ მონაცემებს ეფუძნება და კორპუსული კვლევების გენდერთან მიმართებაში გავრცობა ლიმიტირებულია შემდეგი პრობლემების გამო: 1) სოციოლინგვისტური კატეგორიების კორპუსის კატეგორიებთან შეთავსება; 2) კორპუსების უმეტესობას არ აქვს მეტამონაცემები და შესაბამისად, არ ვიცით, ვინ არის ამა თუ იმ ლექსიკური ერთეულის „ავტორი"; 3) კორპუსის აგებისას მაგალითების ნაკლებობა (McEnery 2006,108; McEnery and Wilson 2001,116).

საკვლევი კორპუსი წარმოდგენილია აღნიშნულ თემაზე 68 საგაზეთო ტექსტით (სტატია და ინტერვიუ), რომელიც შეადგენს სულ 57267 სიტყვას (იხ. დანართი). ტექსტებში დისკურსის მონაწილენი არიან პოლიტიკოსები, ჟურნალისტები და ექსპერტები, როგორც ქართველები, ისე სხვა ეროვნების წარმომადგენლები, რომლებიც აღნიშნული ომის შეფასებას აკეთებენ. აქ კონცეპტუალური მეტაფორები განხილულია ძირითადად გენდერთან მიმართებაში; ამასთანავე, საკვლევი კორპუსის ყველა ტექსტის ერთობლიობა განაპირობებს დისკურსის ფორმირებას, რომლის წიაღიდანაც გამოვყავით და შემდგომ გავაანალიზეთ ზოგადი კონცეპტუალური მეტაფორები. ეს მეტაფორები ატარებს უნივერსალურ ხასიათს და შესაძლებელია, წარმოაჩენდეს ფარულ გენდერულ იდეოლოგიას (Lakoff and Johnson 1980). საკვლევი კორპუსი წარმოდგენილია ორი ქვეკორპუსით: ქვეკორპუსი A (28328 სიტყვა – ტექსტები ქალ დისკურსის მონაწილეებს ეკუთვნის) და ქვეკორპუსი B (28939 სიტყვა – ტექსტები მამაკაც დისკურსის მონაწილეებს ეკუთვნის). საკვლევი კორპუსის ტექსტები კოდირებულია [GT 1]-დან [GT 68] – მდე გაზეთისთვის *The Georgian Times* (იხ.დანართი).

(3) ტექსტების დეტალური წაკითხვა ლინგვისტური მეტაფორების იდენტიფიცირების მიზნით

მეთოდის ამ ეტაპზე განვახორციელეთ შერჩეული ტექსტების დეტალური წაკითხვა მამაკაცი და ქალი დისკურსის მონაწილეების მიერ დისკურსში რეალიზებული ლინგვისტური მეტაფორების იდენტიფიკაციის მიზნით, რომლებიც ომს შეეხებოდა. „იმისათვის, რომ დავადგინოთ კონცეპტუალური მეტაფორები, რომლებიც საფუძვლად უდევს ლინგვისტურ მეტაფორებს, აუცილებელია, შევისწავლოთ ის *ლინგვისტური მეტაფორები,* რომლებიც მათ არსებობაზე მიუთითებენ" (Kovecses 2010,4). სწორედ ლინგვისტური სტრუქტურის/ფრაზის მეტაფორული ღირებულების დადგენის მიზნით პრაგლეჯაზ (Pragglejaz 2007) ჯგუფმა შეიმუშავა ***მეტაფორის ამოცნობის*** 5-საფეხურიანი ***პროცედურის* (მაპ),** რომლის მიზანია სამიზნე ლექსიკური ერთეულის ძირითად და კონტექსტურ მნიშვნელობებს შორის კონტრასტის დადგენა (Kovecses 2010, 5). თუ ახალი კონტექსტური მნიშვნელობა ძირითადი მნიშვნელობისგან განსხვავებული და მისი საწინააღმდეგოა, ლექსიკური ერთეული მეტაფორულია. Macmillan English Dictionary for Advanced Learners და Cambridge Advanced Learner's Dictionary არის ლექსიკონები, რომელიც პრაგლეჯაზ ჯგუფის მიერ იქნა შემოთავაზებული ლექსიკური ერთეულების მნიშვნელობის შემოწმებისა და დადგენის მიზნით.[3]

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მაპ-ზე დაყრდნობით საგაზეთო ტექსტებიდან გამოვყავით როგორც ტრადიციული, ისე ახალი ლინგვისტური მეტაფორები. შედეგად მივიღეთ, 34 მეტაფორული მნიშვნელობის ლექსიკური ერთეული თუ ფრაზა, რომლებიც ომის კონცეპტუალიზაციას ახდენენ დისკურსში.

(4) კონცეპტუალური მეტაფორების იდენტიფიცირება და მათი სისტემატურობა/ პროდუქტიულობის განსაზღვრა

მეთოდის ამ ეტაპზე, მას შემდეგ რაც მოვახდინეთ ლინგვისტური მეტაფორების იდენტიფიცირება, ფოკუსი გადავიტანეთ კონცეპტუალური მეტაფორების გამოვლენაზე, რომლებიც აღნიშნული ლინგვისტური მეტაფორების კოგნიტური საფუძველია. ლინგვისტურ და კონცეპტუალურ მეტაფორებს შორის ურთიერთმიმართება შესაძლებელია შემდეგნაირად ავხსნათ: „ლინგვისტური მეტაფორული გამო-

3 ლექსიკური ერთეულების მნიშვნელობები გადავამოწმეთ სხვა დიდ ლექსიკონებშიც, მაგ. Collins Online, რომლის ბეჭდური ვერსია 1918 წლიდან არსებობს. შედეგები, რა თქმა უნდა, მსგავსია, თუ იდენტური არა.

ნათქვამები (ვერბალური საშუალებანი) არის კონცეპტუალური მეტაფორების (კოგნიტური საშუალებების) ექსპლიკაცია, დისკურსული მანიფესტაცია. ასეც შეიძლება ითქვას, რომ ენობრივი საშუალებანი სწორედ რომ ამჟღავნებენ ადამიანის გონებაში არსებულ კონცეპტუალურ მოდელებს“ (Kovecses 2010,7).

ტრადიციულად, ლინგვისტური მეტაფორა შედგება ორი ნაწილისგან *tenor*-შედარების ობიექტი და *vehicle*-მეტაფორის ღერძი (Richards 1936), რომლებიც ლაკოფის და ჯონსონის მიერ დამკვიდრებული კონცეპტუალური მეტაფორის *სამიზნე* და *წყარო* დომენებს შეესაბამება (1980). აღსანიშნავია, რომ კოგნიტური სემანტიკისათვის რაღაცის ***ცნება*** ან ***კონცეპტი*** გონებაში განცალკევებული, დამოუკიდებელი სახით კი არ არსებობს, არამედ ის ასოცირდება ადამიანის კოჰერენტულად ორგანიზებული გამოცდილებების სქემასთან და ცოდნასთან, რასაც ***კონცეპტუალური დომენი*** ეწოდება (Langacker 1987, Lakoff 1987). კონცეპტუალური მეტაფორა კი შედგება ***სამიზნე*** და ***წყარო დომენებისაგან*** *(“target and source domains“).* ტრადიციული ტერმინები ვერ ხსნიან ურთიერთმიმართებას მეტაფორის ნაწილებს შორის, მაშინ, როდესაც კოგნიტური თვალსაზრისით „წყარო დომენის საშუალებით ხდება სამიზნე დომენის ახსნა, კონცეპტუალიზაცია“ (Kovecses 2010). მაგალითისთვის განვიხილოთ ლინგვისტური მეტაფორა „You are **wasting** my **time**“, სადაც ლექსიკური ერთეული **‘time’** არის შედარების ობიექტი, ხოლო ‘wasting’ არის მეტაფორის ღერძი, რადგან ის ‘დროს’ მიანიჭებს ისეთ თვისებას, როგორიცაა ‘ხარჯვა’. აღნიშნული კი ძირითადი მნიშვნელობით შეეხება ლექსიკურ ერთეულს ‘ფული’, კონეტქსტუალური მნიშვნელობით კი ეს თვისება მიენიჭება ‘დროს’, რის გამოც გამოთქმა მეტაფორულია. ლაკოფის და ჯონსონის მეპინგის მიხედვით ‘**დრო’** არის სამიზნე დომენი (აბსტრაქტული კონცეპტი), რომელიც აიხსნება კონკტერული წყარო დომენით **‘ფული’.** შედეგად ვიღებთ კონცეპტუალურ მეტაფორას **დრო ფულია**. ჩვენს კვლევაში წარმოდგენილია კონცეპტუალური მეტაფორები, რომელთა წყარო დომენები ახდენენ სამიზნე დომენ ‘ომის’ კონცეპტუალიზაციას.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ჩვენ მიერ იდენტიფიცირებული 34 მეტაფორული მნიშვნელობის გამოთქმა შეიცავს მეტაფორის ღერძს, რომელიც მიუთითებს იმ წყარო დომენზე, რომელიც ახდენს სამიზნე დომენ ‘ომის’ კონცეპტუალიზაციას. კონცეპტუალური მეტაფორების გამოვლენა ეფუძნება ***წყარო და სამიზნე დომენების მეპინგს***, რომელიც აღნიშნულ დომენებს შორის ურთიერთმიმართების დადგენას გულისხმობს. შესაბამისად, ამ ეტაპზე ასევე მოვახდინეთ მეტაფორული ლექსემების კატეგორიზაცია განსხვავებული წყარო

დომენების მიხედვით, შემდეგ კი დომენთაშორისი მეპინგის საშუალებით გამოვავლინეთ კონცეპტუალური მეტაფორები.

რაც შეეხება კონცეპტუალური მეტაფორის სისტემატურობას, კამერონი განასხვავებს ***ლოკალურ, გლობალურ*** და ***დისკურსულ*** სისტემატურობას (Cameron 1999,16). *ლოკალური სისტემატურობა* ასახავს კონცეპტუალური მეტაფორის განვითარება-რეალიზაციას ტექსტის დონეზე, *გლობალური სისტემატურობა* კი კონცეპტუალურ მეტაფორებს გამოყოფს სხვადასხვა დისკურსის წიაღიდან. *დისკურსული სისტემატურობა* ზემოაღნიშნული ორი ტიპის სისტემატურობას შორის მოიაზრება. წინამდებარე ნაშრომში წარმოდგენილია ქვედა ტექსტის დონის კონცეპტუალური მეტაფორები, რომელსაც ვუწოდებთ ***ტექსტთან ბმულ კონცეპტუალურ მეტაფორებს.*** ტექსტთან ბმული კონცეპტუალური მეტაფორების დამუშავება დისკურსულ დონეზე (სხვადასხვა ტექსტებიდან ამოღებული მეტაფორების კატეგორიზაცია წყარო დომენების მიხედვით) გვაძლევს ზოგად კონცეპტუალურ მეტაფორებს, რომელსაც ვუწოდებთ ***დისკურსთან ბმულ კონცეპტუალურ მეტაფორებს.*** კონცეპტუალური მეტაფორების სისტემატურობის/ პროდუქტიულობის ხარისხის დასადგენად ადაპტირდა ვერონიკა კოლერის მეთოდი (Koller 2009), რომელიც მოიცავს შემდეგ საფეხურებს:

1. თითოეულ წყარო დომენში შემავალი ლექსიკური ერთეულების სიხშირის და პროცენტული მაჩვენებლის გამოთვლა, რომელიც გვიჩვენებს ქალისა და მამაკაცის დისკურსში მეტაფორის სისტემატურობა/ პროდუქტიულობას;
2. ინდივიდუალური მეტაფორული გამოთქმების რაოდენობის გამოთვლა;
3. მეტაფორული TTR[4]-ის გამოთვლა, რაც გვიჩვენებს მეტაფორული ლექსემის ვარიაციულობის ხარისხს;
4. ქალისა და მამაკაცის დისკურსში მეტაფორული სიხშირის[5] გამოთვლა ყოველ 1000 სიტყვაზე;

კვლევის ამ საფეხურს მოჰყვება *(5) შედეგების ინტერპრეტაცია და დასკვნები.*

4 mTTR (The metaphoric Type-Token ratio) განსხვავებული ლემების (ლექსიკური ერთეულების) რაოდენობა იყოფა თითოეული ლემის სიხშირეზე, რაც ლექსიკური მრავალფეროვნების მარკერია. რაც უფრო მაღალია მარკერი, მით უფრო მრავალფეროვანია დისკურსი ლექსიკურად.

5 გარკვეული მეტაფორების ტოკენების სრული რაოდენობა იყოფა ქალის/მამაკაცის დისკურსის საკვლევი მინიკორპუსის ლექსიკური ერთეულების სრულ რაოდენობაზე.

4. შედეგები

4.1 ლინგვისტური მეტაფორული გამოთქმები

ჩვენმა კვლევამ მეტაფორის ამოცნობის პროცედურის საშუალებით გამოავლინა 34 მეტაფორული ლექსემის კომბინაცია, რომელიც ახდენს მეტაფორების რეალიზაციას დისკურსში. აღნიშნული კი სამიზნე და წყარო დომენების მეპინგის მიხედვით კონცეპურლური მეტაფორების დადგენის წინარე ეტაპია.

ცხრილი 1. ორივე ქვეკორპუსის ბაზაზე მოძიებული მეტაფორული გამოთქმები

მეტაფორული გამოთქმები	
expansionist gambit	flare up
play a dangerous game	Ethnic cleansing
the world's biggest player	cleansing operation
a game of Russian Roulette	flush out
zero sum game	torrent of refugees
unleash offensive	flow of refugees
the wolf that ate Georgia	war erupted
push (the boundaries of intervention)	break out
stretch (the boundaries of intervention)	spill-over combat
expansion exercise	spiral out of control
adventure in assault	batter neighbour
sheepish heroes	razed to the ground
cope with the challenges	death rain
defense campaign	resolve the conflict
safeguard lives	solution to the current crisis
respond to threats	campaign of killing
retaliatory fire	violate territorial integrity

დავიწყოთ ლექსიკური ერთეულით "gambit". აღნიშნული სიტყვის ძირითადი მნიშვნელობაა ჭადრაკის თამაშის დროს საწყისი სვლა, როდესაც მოთამაშე რისკავს ერთ ან რამდენიმე ფიგურას, რათა მოიპოვოს ხელსაყრელი პოზიცია. მაგალითში (1) ფრაზის „გამავრცობელი გამბიტი" კონტექსტური მნიშვნელობა არის „სამხედრო ინტერვენცია," რომელიც ჭადრაკის სვლის მსგავსად მეომარი ქვეყნის ხელსაყრელი

პოზიციის დაკავებას განაპირობებს საზღვრების გაფართოება/გავრცობის მიზნით. აღნიშნულ შემთხვევაში „გამბიტი“ ახალ კონტექსტურ მნიშვნელობას იძენს, რაც მას მეტაფორის სახით წარმოგვიდგენს.

(1) *How NATO responded and will continue to react to* ***the expansionist gambit*** of its former adversary towards NATO's closest de facto ally, will have a lot to say about the relevance of the alliances [GT 33]

მაგალითში (2) პუტინი წარმოდგენილია, როგორც არაკეთილსინდისიერი მოთამაშე, რომელმაც „ოსტატურად“ ჩააბა „მოთამაშე“ საქართველო „რუსული რულეტის თამაშში.“ ამასთანავე, ის ერთადერთია, რომელიც თამაშში გამარჯვებულს წარმოადგენს. ლექსემის „მოთამაშე“ კონტექსტური მნიშვნელობაა „მეომარი ქვეყანა,“ რომელიც ძირითადი მნიშვნელობისგან განსხვავებულია („ადამიანი, რომელიც სპორტულ ღონისძიებაში იღებს მონაწილეობას“) და მას მეტაფორად აქცევს. მეორე ლინგვისტური გამოთქმა, რომელიც უნდა გავაანალიზოთ, არის „თამაში ნულოვანი ჯამით,“ რომლის კონტექსტური მნიშვნელობაა „ომის შედეგი, როდესაც ერთი ქვეყნის დაკარგული ტერიტორია (საქართველო), მეორე ქვეყნის (რუსეთის) „მონაპოვარი“ ხდება თამაშის თეორიის მიხედვით. კონტექსტური მნიშვნელობა ფრაზას "zero sum game", რომლის ძირითადი მნიშვნელობა ომთან არ არის დაკავშირებული, მეტაფორად წარმოაჩენს დისკურსში.

(2) *As it stands now, Putin has manipulated* ***the player in the verbal game of Russian Roulette,*** *where only he is deciding…who is to win and who is to lose in* ***a zero sum game*** [GT 35]

შემდეგ ამონარიდში ჩვენს ფოკუსშია ლექსემა "unleash", რომლის ძირითადი მნიშვნელობაა "to give freedom to an animal by setting the leash/lead loose". აღნიშნულ კონტექსტში კი სამხედროების გარკვეულ რაოდენობას ენიჭება სრული თავისუფლება, რომ თავს დაესხას და მხეცურად შეებრძოლოს მეორე ქვეყანას. ახალი კონტექსტური მნიშვნელობა ლექსემას მეტაფორულ დატვირთვას ანიჭებს.

(3) *The Russian captured Tskhinvali, then* ***unleashed their offensive nationwide*** [GT 25]

მტრის მხეცთან შედარება თვალნათელია შემდეგ ფრაზაშიც: "The wolf that ate Georgia" [GT 57], სადაც რუსეთი შედარებულია მგელთან, რომელიც დაუნდობლად ჭამს კრავს – საქართველოს.

ლინგვისტური გამოთქმები, რომელიც მოცემულია მაგალითში (4) წარმოადგენს მეტაფორულ ურთიერთმიმართებას, რომელიც ეფუძნება ზმნებს "push" და "stretch"

(4) *"What will stop Russia" cites the political analyst : "In the last few days*

the Kremlin has been ***pushing the boundaries of military intervention*** *to see how far they would be allowed* ***to stretch***" [GT 14]

ზმნის "push" ძირითადი მნიშვნელობაა "to use hands, arms or body to make some part of a body move into a particular position", რაც შეეხება ზმნას "stretch", მისი ძირითადი მნიშვნელობაა "to make sth. longer by expanding it". აღნიშნულ მაგალითში ზმნები „ბიძგება, მიწოლა" და „გაჭიმვა, გაწელვა, გავრცობა" არის წყარო დომენის „ვარჯიში" ლექსიკური ერთეულები, რომელიც სხეულის ნაწილების გაჭიმვას, გავრცობას გულისხმობს. ამ კონტექსტში აღნიშნული ზმნები გულისხმობს რუსეთის მიერ „სამხედრო ინტერვენციის" განხორციელებას, რომლის მიზანია, განავრცოს საზღვრები და მოიპოვოს კონტროლი საქართველოს ტერიტორიაზე ხისტი ძალის გამოყენებით იმდენად შორს, რამდენადაც ეს შესაძლებელია. სამხედრო ინტერვენცია „გამავრცობელი ვარჯიში" ხდება ("expansion exercise"). შესაბამისად, სახეზე გვაქვს აღნიშნული ზმნების მეტაფორული დატვირთვა.

რალფ ჰალბიგი თავის სტატიაში, "It doesn't matter who began war because that is a childish question which attempts to skirt the problems", აფასებს აღნიშნულ რეგიონში შეიარაღებულ კონფლიქტს. ის ოსებს მოიხსენიებს, როგორც „ბრიყვ გმირებს", რომლებმაც რუსეთის სამხედრო ძალებთან ერთად ომი წამოიწყეს საქართველოს წინააღმდეგ.

(5) *…the* ***sheepish heroes*** *of the mountains have now undertaken their risky and inequitable* ***adventure in assault*** [GT 45]

აქ ყურადღებას ვამახვილებთ ფრაზაზე "adventure in assault", სადაც ლექსემის "adventure" კონტექსტური მნიშვნელობაა "a risky military endeavor to attack the country the part of which they used to be". თუმცა, აქ მას უარყოფითი კონოტაციაა აქვს, რადგან ზედსართავი სახელი "inequitable" ხაზს უსვამს ომის გაუმართლებელ ხასიათს. შემდეგი ფრაზაა 'sheepish heroes', სადაც ლექსემის 'hero' ძირითადი მნიშვნელობაა: "a person who is admired by many people for doing something brave or good". აღნიშნულის მიუხედავად, იგივეს ვერ ვიტყოდით მის კონტექსტურ მნიშვნელობაზე, რადგან ამ ხალხს საგმირო საქმე არ ჩაუდენია. უფრო მეტიც, ზედსართავი სახელი "sheepish" ირონიულ ელფერს ანიჭებს ლექსიკურ ერთეულს 'hero', რომელიც ჩართულია 'ომის თავგადასავალში'. *თავგადასავალი* და *გამოწვევა* ომის დამახასიათებელი თვისებები ხდება ფრაზაში "cope with the challenges [of war]".

ვახტანგ მაისაია, საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ასოციაციის თავმჯდომარე, სტატიაში "Why and How Georgia Overlooked the Russia's Aggression?" აფასებს საქართველოს სამხედრო აქტივობას რუსეთის აგრესიის მიმართ.

(6) *However, before touching on the concrete facts of the Russian planned incursion, it is more adequate to underscore what were the reasons of our military misuse in waging* ***a military defense campaign*** *against Russian Troops* [GT 68]

ამ ამონარიდში სამიზნე ფრაზაა "a military defense campaign", რომლის ღერძსაც წარმოადგენს ლექსიკური ერთეული 'campaign' და რომელსაც თან ახლავს დამხმარე კონცეპტები 'military' და 'defense'. ტექსტის კონტექსტი გვკარნახობს, რომ საქართველომ აწარმოა თავდაცვითი სამხედრო ქმედებები რუსეთის წინააღმდეგ ქვეყნის ტერიტორიაზე უკანონო შემოჭრის საპასუხოდ. რაც შეეხება სიტყვის 'campaign' ძირითად მნიშვნელობას, ის აღნიშნავს 'a series of planned activities that are intended to achieve a particular social, commercial or political aim'. ამონარიდის კონტექსტი კი გვკარნახობს, რომ საქართველომ აწარმოა თავდაცვითი სამხედრო ქმედებები რუსეთის წინააღმდეგ ქვეყნის ტერიტორიაზე უკანონო შემოჭრის საპასუხოდ. საომარი მოქმედებების თავდაცვითი ხასიათი ჩანს ფრაზებში: "safeguard lives", "retaliatory fire" და "respond to threats."

შემდეგი ლინგვისტური მეტაფორა, რომელიც საკვლევ კორპუსში გვხვდება არის ***„hostilities flaring up"*** (მაგალითი 7). ფრაზული ზმნის ძირითადი მნიშვნელობაა: "to suddenly start burning more brightly (of flames, a fire, etc.), to burst into intense, sudden flame, to intensify especially after having died down". თუმცა აღნიშნულ კონტექსტში მნიშვნელობა შეეხება ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობის გაუარესებას საომარი მოქმედებების გამძაფრების გამო.

(7) *The sight of* ***hostilities flaring up*** *on the doorstep also prompted European leaders to take action* [GT 1]

სტატიაში "GORI – the Town Which Has Survived" ქალი ჟურნალისტი საუბრობს საომარ მოქმედებებზე, რომელიც 26 აგვისტოს განახორციელა რუსეთმა, რათა აღენიშნა საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიების – აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის – დამოუკიდებლობა. ლინგვისტური მეტაფორული გამოთქმები აღნიშნულია მაგალითში (8).

ლექსიკური ერთეულის "flush out" (გამორეცხვა) ძირითადი მნიშვნელობა განმარტებულია შემდეგნაირად: "to clean sth by causing water to pass through it". რაც შეეხება აღნიშნული ფრაზული ზმნის კონტექსტურ მნიშვნელობას, ის შემდეგია: "to force a person or an animal to leave the place where they are hiding or dwelling", რაც აღნიშნულ ფრაზულ ზმნას მეტაფორად აქცევს. რაც შეეხება ფრაზას 'cleansing operation', მეორე მეტაფორაა, რომელსაც ზედსართავი სახელი 'cleansing' ანიჭებს

მეტაფორულ ელფერს. აღნიშნულის ძირითადი მნიშვნელობაა 'to clean the skin or wound, to take the impurities off the surface', კონტექსტი მის მნიშვნელობას ცვლის 'to force the people abandon their residence through military operatio', რის გამოც იგი მეტაფორულ გამოთქმად წარმოჩნდება დისკურსში.

(8) *Russian "storm troopers" "…conducted one more* ***cleansing operation*** *and* ***flushed*** *the old people still remaining in their houses* ***out*** *of the gorge"* [GT 46]

ადამიანების ხეობიდან 'გამორეცხვამ' გამოიწვია იძულებით გადაადგილებულ პირთა ნაკადი ('დინება, ნიაღვარი') ***„torrent of refugees"*** *or* ***„flow of refugees"*** [GT 46], რომელიც ზემოხსენებული მეტაფორის ერთ-ერთი ვარიაციაა. ლექსიკური ერთეულის 'torrent' ძირითადი მნიშვნელობაა 'a large amount of water moving very quickly'. კონტექსტი კი მას ახალ დატვირთვას აძლევს აღნიშნავს 'people's rapid movement from one place to another as a result of war hostile operation'.

ქალი პოლიტიკოსი, ოპოზიციური პარტიის ლიდერი, ქვემოთ მოყვანილ ტექსტში აფასებს რუსეთ-საქართველოს ომს და ამ შეფასებაში შეიმჩნევა ლინგვისტური მეტაფორა "war erupted" ("ომი ამოიფრქვა").

(9) *I used to say that had war* ***erupted*** *in Georgia, Abkhazia and South Ossetia would be a part of that war. But I could not imagine that actions would be unfolded on such a large scale* [GT 25]

ლექსიკონში დაფიქსირებულია ზმნის "erupt" ძირითადი მნიშვნელობა: "To throw or force something out violently, as lava, ash, and gases". კონტექსტი კი მნიშვნელობას უცვლის აღნიშნულ ლექსიკურ ერთეულს, რადგან იგი აღნიშნავს ომის დაწყებას, დროს, როდესაც დაძაბულობა ორ ქვეყანას შორის კრიტიკულ ნიშნულს აღწევს. იგივე შეიძლება ითქვას შემდეგ ფრაზებზე: "war broke out" და "spill-over combat".

შემდეგი მეტაფორული ფრაზა, რომელიც უნდა განვიხილოთ, არის "***violence could quickly spiral out of control"*** (მაგალითი 10). ლექსიკური ერთეული რომელიც უნდა გავაანალიზოთ არის "spiral", რადგან ის ამყარებს მეტაფორულ ურთიერთმიმართებას ლექსიკურ ერთეულებს შორის. აღნიშნული სიტყვის ძირითადი მნიშვნელობაა: "to move in continuous circles, going upwards or downwards", თუმცა კონტექსტის მიხედვით ის აღწერს ძალადობას, რომელიც სპირალური მოძრაობით არ ხასიათდება და სწორედ ამიტომ ის მეტაფორულია შემდეგ ფრაზებთან ერთად: "batter the neighbour", "Gori – the town razed to the ground"[GT 15].

(10) *All the negotiations have been stalled since summer 2006 contributing to increasing tensions and the likelihood that any* ***violence could quickly spiral out of control*** *is rising* [GT9]

შემდეგი ფრაზები, რომლებსაც გავაანალიზებთ, წარმოდგენილია მაგალითებში 11 და 12.

(11) *They are just bullets now! Directed at innocent people – the bullets that have killed the parents of the displaced children living beside me!!! ... I do believe that God will stop* ***the death rain*** *and soon a kind rainbow will appear shining again* [GT 64]

(12) *We Hope a Kind Rainbow Will Replace* ***the Death Rain*** *Soon* [GT 64]

ლინგვისტური გამონათქვამი, რომელზედაც შევაჩერებთ ყურადღებას, არის 'the death rain'. აქ მეტაფორის ღერძი არის 'rain', რომელიც კონტექსტის მიხედვით ტყვიებს აღნიშნავს. გაზედსართავებული სახელი 'death' კი როგორც ძირითადი, ისე კონტექსტური მნიშვნელობით აღნიშნავს რაღაცას, რაც იწვევს სიკვდილს.

ლექსიკური ერთეულის 'violate' ძირითადი მნიშვნელობაა "to go against or refuse to obey a law, disturb or not respect someone's privacy". თუმცა, ომის კონტექსტის გათვალისწინებით, ის აღნიშნავს ერთი ქვეყნის სამხედრო ძალების უკანონო შეღწევას მეორე ქვეყნის ტერიტორიაზე, რაც გამოთქმას მეტაფორულს ხდის. რაც შეეხება ლექსიკურ ერთეულს 'campaign', მისი ძირითადი მნიშვნელობაა "a series of planned activities to achieve a particular social, commercial or political aim." მას მეტაფორულ მნიშვნელობას ანიჭებს ლექსიკური ერთეული "killing", რომელიც აღნიშნულ კამპანიას კრიმინალურ ელფერს შესძენს.

და ბოლო ფრაზები, რომლებსაც განვიხილავთ, არის: "solution to the current crisis" და "resolve the conflict." ლექსიკური ერთეულები, რომლებიც გაანალიზებას საჭიროებს არის 'solution' და 'resolve'. მათი ძირითადი მნიშვნელობაა 'to find a method or process of dealing with a problem'. აღნიშნულ კონტექსტში კი 'პრობლემის/ამოცანის' თვისებები მიეწერება 'ომს', რომელიც რთული ამოცანის მსგავსად ამოხსნას/გადაჭრას საჭიროებს, რათა ქვეყანა საომარი კრიზისიდან გამოვიდეს; აღნიშნულის გამო ფრაზები მეტაფორულ დატვირთვას იძენს.

ყველა ზემოთ განხილული მეტაფორული გამოთქმა ძირითადად ტრადიციული მეტაფორული მოდელებია, რადგან ლექსიკონში დაფიქსირებულია როგორც ძირითადი, ისე კონტექსტური მნიშვნელობა.

4.2 ომის კონცეპტუალური მეტაფორები

კონცეპტუალური მეტაფორების იდენტიფიცირება, როგორც მეთოდოლოგიის ნაწილშიც აღვნიშნეთ, ეფუძნება წყარო და სამიზნე დომენების მეპინგს, რომელიც გულისხმობს ერთი ცნების ახსნას მეორე ცნების საშუალებით (Lakoff and Johnson 1980). კონცეპტუალური მეტაფორების ამოცნობა, როგორც მეთოდოლოგიის ნაწილშიც აღვნიშნეთ, ეფუძნება წყარო და სამიზნე დომენების მეპინგს, რომელიც გულისხმობს ერთი ცნების ახსნას მეორე ცნების საშუალებით (Lakoff and Johnson 1980). აღნიშნულის განხორციელებისთვის, ჩვენ ყურადღება გავამახვილეთ შემდეგ პროცედურებზე:

- კონცეპტუალური მეტაფორის წყარო დომენის დადგენა;
- მეტაფორული ლექსიკური ერთეულების კატეგორიზაცია სხვადასხვა წყარო დომენის მიხედვით;
- წყარო და სამიზნე დომენების მეპინგი.

კონცეპტუალური მეტაფორის წყარო დომენზე მიუთითებს ლინგვისტური მეტაფორის ღერძული ნაწილი – vehicle, რომელსაც შედარების ფუნქცია აკისრია. აღნიშნულის გათვალისწინებით, ლინგვისტურ მეტაფორებში არსებობს ორი ტიპის ურთიერთმიმართება: 1. ურთიერთმიმართება, რომელიც ცალსახად და ერთმნიშვნელოვნად მიუთითებს წყარო დომენზე; 2. ორაზროვანი ურთიერთმიმართება, რომელიც რამდენიმე წყარო დომენს შორის არჩევანის წინაშე გვაყენებს (Shaikh et al. 2014,215) და, შესაბამისად, არჩევანიც შედარებით სუბიექტური იქნება.

მეტაფორული გამოთქმა ‘expansionist gambit’/’გამავრცობელი გამბიტი’ (არსებითული მეტაფორა, რომელიც განსაზღვრულია დამხმარე კონცეპტით ‘expansionist’ მაგ.1) მიუთითებს იმაზე, რომ ‘military intervention’/’ სამხედრო ინტერვენცია’ ჭადრაკის სვლის მსგავსად მანევრია, რომელიც მეომარი ქვეყნის წინსვლას და საზღვრების გავრცობას გულისხმობს.

მე-2 ცხრილში წარმოდგენილია წყარო დომენები, რომლებიც ახდენენ ომის კონცეპტუალიზაციას გენდერთან მიმართებაში. მეტაფორების უმეტესობა წარმოდგენილია შემდეგი სახით ‘ომი, როგორც თამაში/სპორტი’. აღნიშნული წყარო დომენი (სპორტი/თამაში) დისკურსში შემდეგი ლექსიკური ერთეულებით არის რეალიზებული: ‘gambit’, ‘player’, ‘game’, ‘play’, ‘push’, ‘stretch’, ‘exercise’.

მე-2 მაგალითში კი პუტინი წარმოდგენილია, როგორც ‘თაღლითი მოთამაშე’, რომელმაც ომის ქარცეცხლში, ‘რუსული რულეტის თამაშში’ (არსებითული მეტაფორა) ჩააბა ‘მოთამაშე საქართველო’ (არსებითული მეტაფორა). შედეგად, აღნიშნული ‘სამხედრო ინტერვენცია’

მსგავსია თამაშის ნულოვანი ჯამით / 'zero sum game' (არსებითული მეტაფორა), როდესაც ერთი ქვეყნის დაკარგული ტერიტორია ხდება მეორე ქვეყნის 'მონაპოვარი'. ამ შემთხვევაში კონცეპტუალური კავშირი მყარდება საომარ მოქმედებებს და თამაშს შორის, ასევე მეომარ ქვეყანასა და მოთამაშეს შორის.

ცხრილი 2. ომის კონცეპტუალიზაციის წყარო დომენები

წყარო დომენი	**მეტაფორები**	**ცალკეული სიხშირე მამაკაცის დისკურსში**	**ცალკეული სიხშირე ქალის დისკურსში**
თამაში/სპორტი	expansionist gambit (the world's biggest) player a game of Russian Roulette zero sum game play a dangerous game push stretch expansion exercise	3 8 2 2 7 1 1 1	
თავდაცვა	defense campaign safeguard lives retaliatory fire respond to the threats	4 1 2 1	
დანაშაული	violate territorial integrity campaign of killing	4 1	1
პრობლემა	solution to the current crisis resolve the conflict	5 4	2
თავგადასავალი	adventure in assault cope with the challenge heepish heroes	1 8 1	
მხეცი	unleash offensive the wolf that ate Georgia	4 2	

ბუნებრივი კატასტროფა	*ცეცხლი*	hostilities flare up		1
	ვულკანი	Erupt break out spill-over combat	2 2 1	5
	ტორნადო *გრიგალი*	(violence) spiral out (the city) razed to the ground batter the neighbor	1	2 2
	წყალდიდობა	death rain flush out torrent of refugees flow of refugees cleansing operation Ethnic cleansing	4	3 4 5 3 1 2

რაც შეეხება ლექსიკურ ერთეულებს 'push', 'stretch', 'expansion exercise' (მაგალითი 4), ისინიც სპორტის/თამაშის ზოგად წყარო დომენს მიეკუთვნება, რომლებიც ახდენენ საომარი მოქმედებების და სამხედრო ძალების სტრატეგიული გადანაწილების კონცეპტუალიზაციას. სახეზე გვაქვს ტექსტთან ბმული კონცეპტუალური მეტაფორები: ***სამხედრო იერიში გამავრცობელი გამბიტია, სამხედრო იერიში გამავრცობელი ვარჯიშია, ომი რუსული რულეტის თამაშია, მეომარი ქვეყანა მოთამაშეა.*** აღნიშნული ტექსტთან ბმული კონცეპტუალური მეტაფორების გაერთიანება მეპინგზე დაყრდნობით გვაძლევს ზოგად დისკურსთან ბმულ კონცეპტუალურ მეტაფორას: ***ომი თამაშია.*** ეს კონცეპტუალურის მეტაფორა ხაზს უსვამს სტრატეგიულ აზროვნებას, გუნდურ მუშაობას, მზადყოფნას და მაყურებლებს მსოფლიო არენაზე, გამარჯვების ზეიმს, და დამარცხების სირცხვილს" (Lakoff 1992, 473).

მეპინგი: ომი, როგორც თამაში

წყარო დომენი – თამაში	**სამიზნე დომენი – ომი**
თამაშის/შეჯიბრის მონაწილენი	მეომარი ქვეყნები/ძალები/ ჯარისკაცები
თამაშის სვლები	მანევრირება/თავდასხმა/შეჭრა
მოგებული/წაგებული	დამპყრობელი/დამარცხებული
სხეულის მოძრაობები	ძალების სტრატეგიული მოძრაობა/გაადგილება

ფრაზაში 'unleash offensive' კონცეპტუალური კავშირი მყარდება სამხედრო იერიშის დაწყებასა და მხეცის აშვებას შორის. ანდერჰილი აღნიშნავს, რომ პირველად ამ კოგნიტური მეტაფორის ლინგვისტურ

გამოვლინებას ადგილი ჰქონდა შექსპირის ტრაგედიაში „იულიუს კეისარი", სადაც მარკ ენტონი აღნიშნავს "let loose the dogs of war" (cited in Underhill 2003,144). კვლევის მიხედვით, შედარების აღნიშნული ტრადიციული კოგნიტური მოდელი ძირითადად მამაკაცებთან არის დაკავშირებული. ამ შემთხვევაში წყარო დომენია 'მხეცი'. აღნიშნული წყარო დომენი არის შემდეგი მეტაფორის კოგნიტური საფუძველი "the wolf that ate Georgia", სადაც მეომარი ქვეყანა, მისი სამხედრო ძალები გვევლინება, როგორც მხეცი, მგელი. ამ შემთხვევაში ადგილი აქვს მტრის დეჰუმანიზაციას.

მეპინგი: ომი, როგორც მხეცი

წყარო დომენი – მხეცი	**სამიზნე დომენი – ომი**
საშიში და გააფთრებული	მზადყოფნაში მყოფი მეომარი ძალები/ ჯარისკაცები
ღვედის ახსნა	აგრესიული ძალა შეუბოჭავი ხდება

შემდეგი მნიშვნელოვანი ზოგადი წყარო დომენი არის 'ბუნებრივი კატასტროფა', რომელიც წარმოდგენილია ქვედომენებით: 'ცეცხლი', 'ვულკანი', 'ტორნადო/გრიგალი' და 'წყალდიდობა'. წყარო დომენი 'ცეცხლი' წარმოდგენილია ლინგვისტური მეტაფორით *„აალებული/ აგიზგიზებული საომარი მოქმედებები"*, სადაც „საომარი მოქმედებები" სამიზნე დომენ „ომის" ლექსიკური ერთეულია. რაც შეეხება მეტაფორის წყარო დომენის დადასტურებას, ლექსიკურ ერთეულს „საომარ მოქმედებები" შესაძლებელია, ჰქონდეს ლექსიკური ერთეულის „ცეცხლი" მსგავსი თვისებები. კოგნიტურ დონეზე საომარი მოქმედებები ცეცხლივით შეიძლება გაძლიერდეს, აალდეს/აგიზგიზდეს. თვისება, რომელიც „კონცეპტუალურ მეპინგს" უდევს საფუძვლად, არის ცეცხლის გაძლიერების, ინტენსივობის მომატების თვისება, რომელიც კოგნიტურ დონეზე ასოცირდება სამიზნე დომენთან „საომარი მოქმედებები". უფრო მეტიც, ანდერჰილი გამოყოფს ლინგვისტურ მეტაფორას: "…to ignite a war", სადაც ლექსიკური ერთეული "to ignite" თავის თავში მოიაზრებს კონცეპტუალურ კავშირს წყარო დომენთან „ცეცხლი" (2004,143). შესაბამისად, "ignite" და "flare up" სინონიმებია და ერთმნიშვნელოვნად მიუთითებს წყარო დომენზე.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ზოგიერთი ურთიერთმიმართებანი ლინგვისტურ მეტაფორაში ცალსახაა წყარო დომენის დამოწმების თვალსაზრისით. ზოგიერთი კი შეიძლება, რამდენიმე წყარო დომენის არსებობის შესაძლებლობას ქმნიდეს. ამის გამო, რელევანტური წყარო დომენის ძიებაში რამდენიმე შესაძლო ვარიანტი გამოდის წინა

პლანზე. აღნიშნულის გათვალისწინებით უნდა განვიხილოთ კონცეპტუალური შედარება სამიზნე დომენ „გამწმენდ ოპერაციასა“ და სავარაუდო წყარო დომენს შორის, რომელიც დაკავშირებულია ლექსიკურ ერთეულთან „გამორეცხვა“. შედარების წყარო შეიძლება იყოს „წყალდიდობა“, რომელსაც შეუძლია ობიექტები/საგნების დაკავებული ადგილიდან გამორეცხვა, ან „ანტისეპტიკი“ (იოდი, პეროქსიდი), რომელიც საზიანო ბაქტერიებს გამორეცხავს ჭრილობიდან. აღნიშნული ორი შესაძლო წყარო დომენი გვთავაზობს ორ ალტერნატიულ კონცეპტუალურ მოდელს/ფრეიმს[6]: **გამწმენდი ოპერაცია წყალდიდობაა** და **გამწმენდი ოპერაცია ანტისეპტიკია.**

სემანტიკურად ლექსიკურ ერთეულს „წყალდიდობა“ აქვს ურყოფითი კონოტაცია მაშინ, როდესაც „ანტისეპტიკი“ უფრო პოზიტიურად არის დატვირთული, რადგან ის ჭრილობას წმენდს/ასუფთავებს. საქართველოს ომის კონტექსტიდან გამომდინარე, „გამწმენდი ოპერაცია“ უფრო ახლოს დგას წყარო დომენთან „წყალდიდობა“, რომელიც ხეობიდან გამოდევნის საქართველოს მოსახლეობას. რუსეთის ინტერესებიდან გამომდინარე კი, ალტერნატიული კონცეპტუალური მოდელის მიხედვით, რუსმა ჯარისკაცებმა ანტისეპტკივით გამოდევნეს მათთვის არასაჭირო ხალხი ხეობიდან. შესაბამისად, საქართველოს კონტექსტის გათვალისწინებით, რელევანტურია კოგნიტური მოდელი: **გამწმენდი ოპერაცია წყალდიდობაა.**

მეტაფორა ‘cleansing operation’ პირველად გამოჩნდა ბოსნია-ჰერცოგვინას ომის დისკურსში, რაც გულისხმობს ხალხის იძულებით განდევნას მათი საცხოვრებელი ადგილიდან. ამ მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ის კონცეპტუალურად ახლოს დგას ფრაზასთან ‘flush out’, რომელიც მსგავს მოქმედებას აღნიშნავს. ამიტომ აღნიშნული ფრაზაც გავაერთიანეთ წყარო დომენში ‘წყალდიდობა’, რომელიც ზოგადი დომენ ‘ბუნებრივი კატასტროფის’ ქვედომენია.

დომენ ‘ბუნებრივი კატასტროფის’ შემდეგი ქვედომენია ‘ვულკანი’. აქ განვიხილავთ ფრაზას ‘war erupted’. ზმნა ‘erupt’/ამოფრქვევა გვაძლევს რამდენიმე წყარო დომენის არსებობის ალბათობას, რადგან “active volcano“, “geyser“, “tooth“ და “rash“ შესაძლებელია ხასიათდებოდეს მოქმედებით “erupt“. შესაბამისად, ოთხი კონცეპტუალური მოდელი გვექნება: *‘საომარი მოქმედებები, როგორც აქტიური ვულკანი/გეიზერი/გამონაყარი/კბილი’.*

6 ჯორჯ ლაკოფი (Lakoff 2002) აღნიშნავს, რომ მეტაფორა ფუნქციონირებს, როგორც კონცეპტუალური მოდელი (*ფრეიმი*) და, შესაბამისად, გავლენას ახდენს ადამიანების განზრახვებზე, დამოკიდებულებებსა და მოქმედებებზე.

ლინგვისტური მეტაფორის ლექსიკური ერთეული "erupt" ძირითადი მნიშვნელობით ასახავს აქტიური ვულკანის ამოფრქვევის პროცესს. კოგნიტურ

დონეზე „აქტიური ვულკანი" წყარო დომენია, რომელიც განსაზღვრავს სამიზნე დომენ „ომს" კონცეპტუალური მეპინგის მიხედვით. აქტიური ვულკანის თვისება, ამოიფრქვეს კრიტიკული წერტილის მიღწევის შემდეგ, გაიგივებულია საომარი მოქმედებების წამოწყებასთან რეგიონში, რომელიც მხარეებს შორის დაძაბულობის ზღვრული მომენტისას იჩენს თავს. სახეზე გვაქვს ტექსტთან ბმული ტრადიციული მეტაფორა.

ომს მოაქვს ნგრევა, დესტრუქცია და სიკვდილი; მისი დაწყება განპირობებულია რეგიონში დაძაბულობის კრიტიკულ ზღვრამდე მიღწევით აქტიური ვულკანის მსგავსად, რომელიც ამოიფრქვევა მაშინ, როდესაც ლავის წნევა კრიტიკულ ნიშნულს მიაღწევს. მეორე ანალოგიური თვისება, რაც ლექსიკურ ერთეულებს „აქტიური ვულკანი" და „ომი" აკავშირებს, არის მათი გამანადგურებელი ძალა. ამიტომ საფრთხეები, რომელსაც საომარი მოქმედებები განაპირობებს, უმეტესწილად ასოცირებულია „აქტიურ ვულკანთან", ვიდრე ლექსიკურ ერთეულებთან: „გეიზერი", „კბილი" და „გამონაყარი".

შემდეგი წყარო დომენი უნდა გამოვყოთ მეტაფორულ ფრაზაში "***violence could quickly spiral out of control***". ლექსიკური ერთეული, რომელიც განხილვას საჭიროებს არის ზმნა "spiral" და ის მეტაფორულ ურთიერთმიმართებას განაპირობებს. სავარაუდო წყარო დომენები, რომლებმაც შეიძლება იტვირთონ შედარების წილი აღნიშნულ კონტექსტში, არის ლექსიკური ერთეული „ტორნადო/გრიგალი", „თვითმფრინავი" ან „მანქანა" (გადასაადგილებელი საშუალება). ფრაზა "spiral out of control" ძირითადად ითქმის გადასაადგილებელ საშუალებებზე, როდესაც პილოტი ან მძღოლი მათ ვერ იმორჩილებს და ისინი უკონტროლო წრიულ მოძრაობას იწყებენ. ლიტერატურაში მოიძიება მაგალითები, რომლებიც აღნიშნულ ფრაზას ტორნადოსთან დაკავშირებით ამბობენ: *"she felt as if a tornado had settled deep in the pit of her stomach and was just starting to spiral out of control"* (Arthur 2008,97), ასევე *"I am a Tornado. Sometimes life situations cause me to spiral out of control"* (Haitz 2014) და "The Red Tornado whizzed out of control over the jungle canopy" (Wood 2011,18).

როგორც ჩანს, არჩევანი უნდა გაკეთდეს შემდეგ ორ კონცეპტუალურ მოდელს/ჩარჩოს შორის: **ომის ძალადობა ტორნადოა/გრიგალია,** ან **ომის ძალადობა კონტროლიდან გამოსული თვითმფრინავია/მანქანაა.**

სიტყვის სემანტიკიდან გამომდინარე თუ ვიმსჯელებთ, ყურადღებას გავამახვილებ ომის გამანადგურებელ ძალაზე, რომელიც საცხოვრებელ გარემოს და ხალხს ტორნადოსავით დაატყდება თავს და მასობრივ დესტრუქციას იწვევს. აღნიშნული კონტექსტი გვკარნახობს ანალოგიაზე დაფუძნებულ კავშირს ომის ძალადობას და ტორნადოს/გრიგალს, როგორც კონცეპტუალური მეტაფორის წყარო დომენს შორის. შესაბამისად, ***ომის ძალადობა ტორნადოა/გრიგალია*** ტრადიციული კონცეპტუალური მეტაფორაა.

და ბოლო მეტაფორა, რომელსაც კონცეპტუალური მოდელის დადგენის მიზნით გავაანალიზებთ არის "***the death rain***". იგი სტრუქტურულად არის სახელური მეტაფორა, რომელსაც განსაზღვრავს დამხმარე კონცეპტი "death" და ტექსტში ჩაანაცვლებს კონცეპტუალური შედარების სამიზნე ლექსიკურ ერთეულს 'ტყვიები'. სახელური მეტაფორების შემთხვევაში, თითქმის ეჭვგარეშეა, რომ აღნიშნული სახელური ფრაზა კონცეპტუალური მეტაფორის წყარო დომენია.

საომარი მოქმედებები და, შესაბამისად, ომის ლექსიკური დომენი ტიპურად დაკავშირებულია ლექსიკურ ერთეულთან 'ტყვია'/ 'ტყვიები'. აღნიშნულ კონტექსტში „ტყვიები" ხალხისკენ სიკვდილის და უბედურების მომტანი წვიმასავით მოემართება.

ქვედომენები 'ვულკანი', 'ცეცხლი', 'ტორნადო' და 'წყალდიდობა' მეპინგის საფუძველზე შესაძლებელია გავაერთიანოთ ზოგად წყარო დომენში 'ბუნებრივი კატასტროფა'(ცხრილი 2). შესაბამისად, ***ომი აქტიური ვულკანია, ომი ცეცხლია, ომი ტორნადოა*** და ***ომი წყალდიდობაა,*** არის ტექსტთან ბმული კონცეპტუალური მეტაფორები, რომლებიც დისკურსთან ბმულ კონცეპტუალურ მეტაფორაში ერთიანდება: ***ომი ბუნებრივი კატასტროფაა.***

მეპინგი: ომი, როგორც ბუნებრივი კატასტროფა

წყარო დომენი – ბუნებრივი კატასტროფა	**სამიზნე დომენი – ომი**
ვულკანის ამოფრქვევა	დაძაბულობა კრიტიკულ ნიშნულს აღწევს
ტორნადოს დამანგრეველი ძალა	ომის ძალადობა
თავსხმა წვიმა	ტყვიები, ყუმბარები
წყალდიდობა	სამხედრო, გამწმენდი ოპერაცია

კონცეპტუალური მეტაფორის წყარო დომენი 'თავდაცვა' რეალიზებულია შემდეგი ლინგვისტური ვარიაციებით: "safeguard lives"

(ზმნური მეტაფორა), "retaliatory fire" (სახელური მეტაფორა), "respond to the threats" (ზმნური მეტაფორა) (ცხრილი 2). ლექსიკური ერთეულები 'safeguard', 'retaliatory' და 'respond' ორაზროვნების გარეშე უსვამენ ხაზს ომის თავდაცვით და არა დესტრუქციულ მხარეს, რაც თავის მხრივ მიუთითებს კონცეპტუალურ მეტაფორაზე ***ომი თავდაცვაა.*** თავდაპირველად აღნიშნული კონცეპტუალური მეტაფორა გამოჩნდა ანდერჰილის კვლევაში ერაყის ომის შესახებ (Underhill 2003,142) შემდეგი ლინგვისტური ვარიაციების სახით: *"(George Bush) has rewritten America's* ***security doctrine around the notion of pre-emption,*** *so that he can* ***confront the worst threats*** *before they emerge"* და *"France and Germany both worried about America's claim to a right* ***pre-emptive action to deal with new threats from terrorism and weapons of mass destruction".***

მეპინგი: ომი, როგორც თავდაცვა

წყარო დომენი – თავდაცვა	**სამიზნე დომენი – ომი**
საფრთხის წინააღმდეგ მედეგობა	სამხედრო მოქმედებები მტრის წინააღმდეგ
ვიღაც/რაღაც, ვინც/რაც იცავს	ქვეყნის შეიარაღებული ძალები
დაცვის რესურსები	უსაფრთხოების დოქტრინა

რაც შეეხება ომის, როგორც 'დანაშაულის' კონცეპტუალიზაციას, შემდეგი მეტაფორული გამოთქმები ახდენენ მის რეალიზაციას 'violate territorial integrity' (ზმნური მეტაფორა), 'campaign of killing' (არსებითული მეტაფორა). ლექსიკური ერთეულის 'violate' ძირითადი მნიშვნელობაა "to go against or refuse to obey a law, disturb or not respect someone's privacy". აღნიშნული ომის კონტექსტის გათვალისწინებით კი ის აღნიშნავს ერთი ქვეყნის სამხედრო ძალების მეორე ქვეყნის ტერიტორიაზე უკანონო შეღწევას, რაც გამოთქმას მეტაფორულს ხდის. რაც შეეხება ლექსიკურ ერთეულს 'campaign', მისი ძირითადი მნიშვნელობაა "a series of planned activities to achieve a particular social, commercial or political aim". როგორც ვხედავთ, ძირითადი დენოტატური მნიშვნელობა დადებითია. თუმცა ლექსიკური ეთეული 'killing' მას უარყოფითი კონოტაციით ტვირთავს. სახეზე გვაქვს ორი ტექსტთან ბმული კონცეპტუალური მეტაფორა: ***სამხედრო იერიში ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევაა*** და ***სამხედრო იერიში მკვლელობის კამპანიაა,*** რომლებიც ომის კრიმინალურ მხარეს წარმოაჩენენ. შედეგად მეპინგის საფუძველზე აღნიშნული ტექსტთან ბმული კონცეპტუალური

მეტაფორები ერთიანდება დისკურსთან ბმულ კონცეპტუალურ მეტაფორაში: ***ომი დანაშაულია.***

მეპინგი: ომი, როგორც დანაშაული

წყარო დომენი – დანაშაული	**სამიზნე დომენი – ომი**
დამნაშავენი	ქვეყანაში შემოჭრილი სამხედრო ძალები
შენობაში უკანონო შეღწევა	ქვეყანაში უკანონო შეღწევა
პატივაყრილი მსხვერპლი	ტერიტორიული ერთიანობის შებღალვა

კვლევის მიხედვით გამოვავლინეთ წყარო დომენი, რომელიც ომს ადარებს თავგადასავალს, რაც ფაქტობრივად ზემოაღნიშნული დომენის საწინააღმდეგოა (ცხრილი 2). აქ ყურადღებას ვამახვილებთ ფრაზაზე "**adventure** in assault" (სახელური მეტაფორა), "cope with the **challenges**" (სახელური მეტაფორა), "sheepish **heroes**" (სახელური მეტაფორა), რომლებიც შემდეგ ტექსტთან ბმულ კონცეპტუალურ მეტაფორებზე მიუთითებენ: ASSAULT IS ADVENTURE, MILITARY INTERVENTION IS CHALLENGE, და SOLDIERS ARE SHEEPISH HEROES. ამ შემთხვევაში კონცეპტუალური კავშირი მყარდება თავგადასავლის გამოწვევას და სამხედრო იერიშს შორის, ასევე გმირებს და მეომრებს შორის, რომელიც მეპინგის მიხედვით გვაძლევს ზოგად დისკურსთან ბმულ მეტაფორას: **ომი თავგადასავალია**.

მეპინგი: ომი, როგორც თავგადასავალი

წყარო დომენი – თავგადასავალი	**სამიზნე დომენი – ომი**
თავგადასავლის მოყვარული	მეომარი
გამოწვევები	სტრატეგიული ინტერესები
თავგადასავლის ძიება	თავდასხმა
სათავგადასავლო ადგილები	მეომარი ქვეყნის ტერიტორიები

შემდეგი წყარო დომენი, რომელიც წარმოდგენილია ცხრილში 2, არის 'პრობლემა/ამოცანა', რომლებიც შემდეგი ლინგვისტური მეტაფორებით არის წარმოდგენილი: "solution to the current crisis" (არსებითული მეტაფორა), "resolve the conflict" (ზმნური მეტაფორა). ლექსიკური ერთეულები, რომლებიც გაანალიზებას საჭიროებს, არის 'solution' და 'resolve', რომელთა ძირითადი მნიშვნელობაა 'to find a method or

process of dealing with a problem'. აღნიშნულ კონტექსტში კი 'პრობლემის/ამოცანის' თვისებები მიეწერება 'ომს', რომელიც, რთული ამოცანის მსგავსად, ამოხსნას/გადაჭრას საჭიროებს, რათა ქვეყანა საომარი კრიზისიდან გამოვიდეს. მეტაფორული ერთეულები ცალსახად მიუთითებენ წყარო დომენზე „პრობლემა/ამოცანა".

მეპინგი: ომი, როგორც პრობლემა/ამოცანა

წყარო დომენი – პრობლემა/ ამოცანა	**სამიზნე დომენი ომი**
ადამიანი, რომელიც პრობლემის	მთავრობა/ სამხედრო ძალებია
გადაჭრის გზას პოულობს	ჩართული პროცესში
ლოგიკური აზროვნებაა საჭირო	სტრატეგიული აზროვნებაა საჭირო
სირთულე	კრიზისი

როგორც ჩანს, კონცეპტუალური მეპინგის საფუძველზე სამიზნე დომენი „ომი" მრავალი წყარო დომენით არის წარმოდგენილი, რომელიც აღნიშნული კონცეპტის რეალიზაციას სხვადასხვა კოგნიტური მოდელის – კონცეპტუალური მეტაფორის სახით ახდენს. საკვლევი საკითხის თემატიკიდან გამომდინარე, შემდეგ ქვეთავში წარმოდგენილია ამ თავში განხილული კონცეპტუალური მეტაფორების კავშირი, ურთიერთმიმართება გენდერთან.

4.3. ომის კონცეპტუალური მეტაფორების დისკურსული სისტემატურობა

კვლევამ გვაჩვენა, რომ ომის კონცეპტუალიზაციის მეტაფორული მოდელების გარკვეული წყარო დომენები ძირითადად ასოცირებულია მამაკაცების დისკურსთან. ეს წყარო დომენებია ***სპორტი/თამაში, თავდაცვა, თავგადასავალი*** და ***მხეცი***. მეტაფორული გამოთქმების სიხშირე სხვადასხვა წყარო დომენთან მიმართებაში წარმოდგენილია ცხრილში 3.

თუმცა მეტაფორული TTR გვაჩვენებს (ცხრილი 3), რომ ქალისა და მამაკაცის დისკურსის ლექსიკური მრავალფეროვნება თითქმის თანაბარია (0.39 და 0.36 შესაბამისად). მიუხედავად ამისა, ცალკეულ წყარო დომენებს თუ გავაანალიზებთ, მამაკაცების დისკურსი ლექსიკურად უფრო მრავალფეროვანია ისეთი კონცეპტუალური მოდელების მხრივ, როგორიცაა *თამაში/სპორტი, თავდაცვა, დანაშაული, პრობლემა, თავგადასავალი* და *მხეცი.*

ცხრილი 3. სხვადასხვა წყარო დომენის მეტაფორული პროდუქტიულობა გაზეთ *The Georgian Times*-ის მასალის მიხედვით

წყარო დომენები	**მეტაფორების ვარიაციები/ ტიპები**		**მეტაფორული ტოკენები (სრული რაოდენობა)**		**mTTR**		**მეტაფორული სიხშირე**	
	მამა-კაცი	**ქალი**	**მამა-კაცი**	**ქალი**	**მამა-კაცი**	**ქალი**	**მამა-კაცი**	**ქალი**
თამაში/ სპორტი	8	–	25	–	0.32	–	0.86	–
თავდაცვა	4	–	8	–	0.5	–	0.28	–
დანაშაული	2	1	5	1	0.4	1	0.17	0.04
პრობლემა	2	1	9	2	0.22	0.5	0.31	0.07
თავგადა-სავალი	3	–	10	–	0.3	–	0.35	–
მხეცი	2	–	6	–	0.3 –		0.21	–
ბუნებრივი კატასტროფა	5	10	10	28	0.5	0.36	0.35	0.98
	26	12	73	31	0.36	0.39	2.52	1.09

ზოგადი დომენი *ბუნებრივი კატასტროფა* რამდენიმე ქვედომენს აერთიანებს (ტექსტთან ბმული კონცეპტუალური მეტაფორა). ქვედომენი *წყალდიდობა* კი ძირითადად ასოცირებულია ქალის დისკურსთან. ბუნებრივი კატასტროფის სხვა ქვედომენები მეტ-ნაკლებად გაზიარებულია მამაკაცების დისკურსში, თუმცა ნაკლები სიხშირით.

მეტაფორული სიხშირე მიუთითებს, რომ მამაკაცის დისკურსში ჭარბობს კონცეპტუალური მეტაფორები წყარო დომენით *თამაში/სპორტი* (1000 სიტყვაზე 0.86), ხოლო ქალის დისკურსში ჭარბობს კონცეპტუალური მეტაფორები წყარო დომენით *ბუნებრივი კატასტროფა* (1000 სიტყვაზე 0.98). რაც შეეხება ზოგად სიხშირეს, მამაკაცის დისკურსი თითქმის ორჯერ უფრო მეტად არის დატვირთული ომის მეტაფორებით, ვიდრე ქალის (2.52 და 1.09 შესაბამისად), თუმცა ლექსიკური მრავალფეროვნება თითქმის თანაბარია.

4.3 BYU კორპუსის მონაცემები

კვლევამ გამოავლინა ქალისა და მამაკაცის მიერ რეალობის აღქმის განსხვავებული ტენდენციები, რომელიც, ვფიქრობთ, რომ გენდერის ზეგავლენით არის განპირობებული. 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის ამსახველი კონცეპტუალური მეტაფორების ანალიზი გვაჩვენებს, რომ მამაკაცები კონცეპტუალურ დონეზე ომს უმეტესწილად ადარებენ თამაშს და სპორტს, ხოლო ქალები კი – კატასტროფას და უბედურებას. BYU კორპუსის მონაცემები, რომელიც კვლევის შედეგების გამყარებისთვის და განზოგადებისთვის გამოვიყენეთ, ხაზს უსვამს ტექსტის შემქმნელის მიერ რეალობის აღქმის განსხვავებულ, საპირისპირო ასპექტებს გენდერთან მიმართებაში.

BYU კორპუსში, კვლევის შედეგად გამოვლენილ მეტაფორებთან ერთად, აღმოჩნდა მეტაფორული გამოთქმა "war is a game…" ამ შემთხვევაში სხვადასხვა ლინგვისტური ინტერპრეტაციის კოგნიტური საწყისი „ჩაკერებულია" დისკურსში, როგორც ისეთი პირდაპირი კონცეპტუალიზაცია, როგორიცაა კლაუზვიცის მეტაფორა "War is politics pursued by other means". დისკურსში პირდაპირი კონეცპტუალიზაციის დროს მეტაფორის წყარო და სამიზნე დომენი ვერბალურად არის მოცემული, რომლებიც ერთმანეთს უკავშირდება ზმნით "to be". კოგნიტური მეტაფორის პირდაპირი დისკურსული კონცეპტუალიზაცია გვხვდება შექსპირთანაც. მაგ. *"All the world's a stage, And all the men and women merely players"*. ასეთ შემთხვევებში ლინგვისტური ვარიაციები კი არ გვაქვს, არამედ ფრაზაში თვალნათლივ ჩანს წყარო და სამიზნე დომენი.

ზემოხსენებულის მნიშვნელოვანი მაგალითები მოვიპოვეთ ქვეკორპუსში COHA (კონკორდანსის ცხრილი 1. იხ. დანართი): *"War is a game of pleasure, rather than dark hazard" (N3), "War is a game of pure chance, in which great leaders form their plans on some unintelligible inspiration" (N7)* და *"War is a game, which, were their subjects wise, Kings would not play at"* (N1 – უილიამ კუპერი).

ქვეკორპუსში GLOBWE (კონკორდანსის ცხრილი 2. იხ. დანართი) წარმოდგენილია შემდეგი მაგალითები:

"*In many parts of the world, war is a game, in which the individuals can win counters – counters which bring him prestige in the eyes of his own sex; he plays for these counters as he might, in our society, strive for a tennis championship. Then proving oneself a man and proving this by success inorganized killing due to a definition which many societies have made manliness*" (N2).

"*War is the game of the wits for the general*" (N4 – სამხედრო უნარების მიმართ დეკარტისეული მიდგომა).

"War is a game of strategy fought between generals, and soldiers are unwitting participants" (N8 – პატრიკ ვიატტი, ჟურნალისტი)

და ჩერჩილის ფრაზა: *"War is a game that is played with a smiling face, if you can't smile, grin, keep out of the way till you can"* (N9).

ქვეკორპუსში NOW (კონკორდანსის ცხრილი 3. იხ. დანართი): *"War is a game of chess"* (N3 – ინდოელი გენერალი), *"War is a game played according to rules accepted by both sides… We are sportsmen not butchers, we shoot down planes, not pilots"* (N5 – პირველი მსოფლიო ომის წითელი ბარონი, მანფრედ ფონ რიხტჰოფენი) და *"War is a game tailor-made for fans of berserk"* (N7 – რიჩარდ აიზენბაისი, ჟურნალისტი).

კონცეპტუალური მეტაფორების გენდერთან ასოცირებული სიხშირეების დათვლის მიზნით შევკრიბეთ ყველა ქვეკორპუსის მონაცემები სხვადასხვა წყარო დომენის გათვალისწინებით, რაც წარმოდგენილია დიაგრამაში 1.

დიაგრამა 1. ომის მეტაფორული გამოთქმების სიხშირეები BYU კორპუსში სხვადასხვა წყარო დომენის მიხედვით

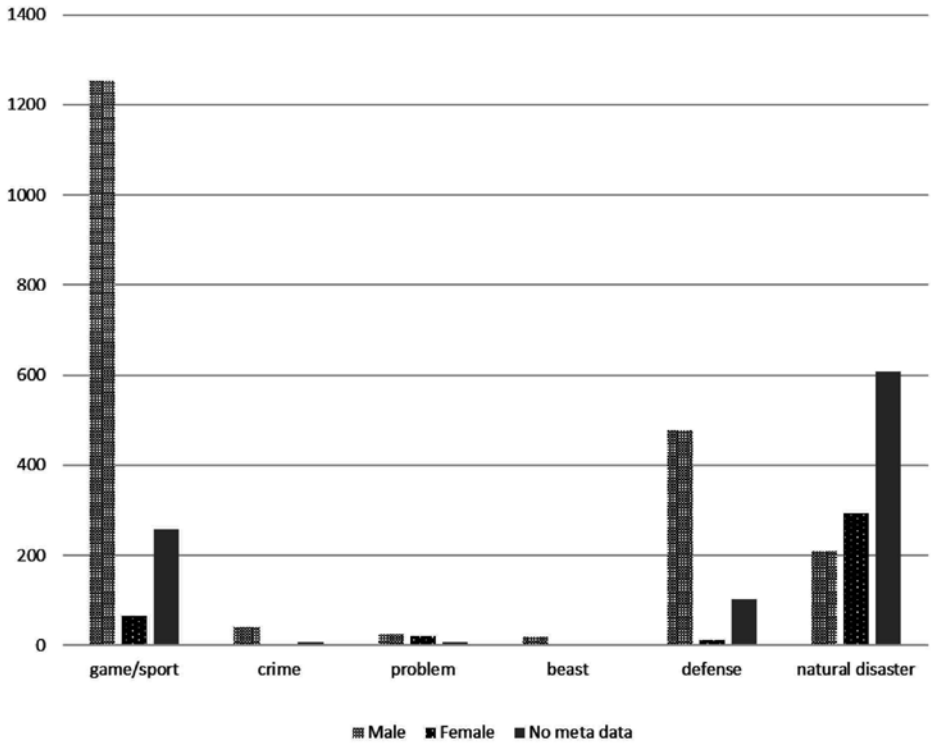

მამაკაცის დისკურსისთვის ჭარბი კონცეპტუალური კონცეპტუალური ფრეიმებია „ომი სპორტია/თამაშია" და „ომი თავდაცვაა", რომლებიც სხვადასხვა ლინგვისტური ვარიანტების საფუძველის წარმოადგენს (ცხრილი 4, იხ.დანართი). ქალის დისკურსში კი ჭარბობს შემდეგი კონცეპტუალური ფრეიმი „ომი ბუნებრივი კატასტროფაა".

5. დისკუსია და დასკვნები

წინამდებარე კვლევის საშუალებით 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის და ინგლისური და ქართული ენის კორპუსების მაგალითზე შევეცადეთ გაგვერკვია, თუ როგორ მოქმედებს გენდერი ქალისა და მამაკაცის დისკურსში მეტაფორების „არჩევანსა" და გარკვეული მეტაფორების სიჭარბეზე. გენდერთან მიმართებაში მეტაფორული გამოთქმების და, შესაბამისად, კონცეპტუალური მეტაფორების განსხვავებულობა ხაზს უსვამს იმ ფაქტს, რომ ქალი და მამაკაცი ომის კონცეპტუალიზაციის/ფრეიმინგის დროს განსხვავებულ მეტაფორებს ანიჭებენ უპირატესობას.

კვლევის გამორჩული ნაწილი იყო კონცეპტუალური მეტაფორების იდენტიფიცირება დისკურსში წარმოდგენილ ლინგვისტურ მეტაფორებზე დაყრდნობით. კონცეპტუალური მეტაფორის ღერძს წარმოადგენს წყარო დომენი, როგორც შედარების საწყისი. ამიტომ მათი დადასტურება მნიშვნელოვანია. ლინგვისტური მეტაფორული გამოთქმები, რომლებიც სტრუქტურულად წარმოდგენილია არსებითი სახელებით ან არსებითი სახელებით განსაზღვრული დამხმარე კონცეპტებით, წყარო დომენის გამოვლენის თვალსაზრისით ბუნდოვანებას არ ქმნის, რადგან არსებითი სახელები მიუთითებენ შედარების წყაროზე. ამგვარი ლინგვისტური მეტაფორული გამოთქმებია "death rain" (ქალის დისკურსში) and "expansionist gambit", "a game of Russian Roulette", "a zero sum game", "adventure in assault", "defense campaign/practice", and "player" (მამაკაცის დისკურსში).

რაც შეეხება ზმნებით ან ზმნური ფრაზებით წარმოდგენილ მეტაფორულ გამოთქმებს ("erupt", "spiral out of control", "flush out"), ისინი გვთავაზობენ რამდენიმე კონცეპტუალურ ფრეიმს, ისეთი შემთხვევების გარდა, როდესაც ზმნაში ჩანს შედარების სავარაუდო წყარო ("unleash", "flare up"). კონცეპტუალურ მეტაფორაში რელევანტური წყარო დომენის დადგენის მიზნით, ჩვენ განვიხილეთ სამიზნე ლექსიკური ერთეულების დენოტატური (სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობა) და კონოტატური (ემოციური და წარმოსახვითი მნიშვნელობა) მნიშვნელობები. ლექსიკური ერთეულების კონოტატური მნიშვნელობების

განხილვამ დაგვიდასტურა წყარო დომენების არჩევანი კონცეპტუალურ ფრეიმში: „განმწმენდი ოპერაცია წყალდიდობაა", „საომარი მოქმედება აქტიური ვულკანია", „ომის ძალადობა ტორნადოა".

თუ ყოველივე ზემოთ ხსენებულს შევაჯამებთ მეტაფორის დისკურსული სისტემატურობის თვალსაზრისით, ვნახავთ, რომ კონცეპტუალური მეტაფორების სიხშირე მამაკაცების დისკურსში ორჯერ მაღალია ქალის დისკურსთან შედარებით (2.52 და 1.09 შესაბამისად). თუმცა მეტაფორების ლექსიკური მრავალფეროვნება ორივე დისკურსის შემთხვევაში თითქმის თანაბარია (mTTR 0.36 მამაკაცის დისკურსისთვის და 0.39 ქალის დისკურსისთვის). ეს კი მიუთითებს იმაზე, რომ აღნიშნულ დისკურსში მამაკაცების მეტაფორული აქტივობა უფრო მაღალია, ვიდრე ქალების. რაც შეეხება ლექსიკური მრავალფეროვნების ინდექსს, ის თითქმის თანაბარია, თუმცა ძირითადი განსხვავება განპირობებულია მეტაფორული ერთეულების არჩევანით. მეტაფორების სელექციური არჩევანის საშუალებით ქალი და მამაკაცი დისკურსის მონაწილეები ქმნიან სხვადასხვაგვარ რეალობებს. მამაკაცის მიერ კოგნიტურ დონეზე „შერჩეული" მეტაფორები იდეაციური ფუნქციიდან გამომდინარე განიხილავენ ომს, როგორც „კონკურენტულ თამაშს", რითაც ისინი ქმნიან აგრესიულ და კონკურენტულ მენტალურ მოდელს, რომელიც ტიპურად მასკულინური თვისებებია. რაც შეეხება ომის რეალობის, როგორც „ბუნებრივი კატასტროფის" აღქმას, რომელიც უმეტესწილად ქალისეულ ხედვას წარმოადგენს, ქმნის რადიკალურად განსხვავებულ სუბიექტურ რეალობას და ხაზს უსვამს გაქცევას, საფრთხისგან თავის დაღწევას, სიცოცხლის დაკარგვას და ა.შ.

BYU გაერთიანებული კორპუსის მონაცემები ამყარებს კვლევის შედეგებს, ხაზს უსვამს რა ქალისა და მამაკაცის დისკურსში განსხვავებული მეტაფორების სიჭარბეს, რომლებიც გარკვეული ტენდენციის მატარებელია. კერძოდ, მამაკაცების შემთხვევაში ომი უმეტეს შემთხვევაში პოლიტიკურ თამაშთან და თავდაცვასთან ასოცირდება, ქალების შემთხვევაში კი – უბედურებასთან და ბუნებრივ კატასტროფასთან, რომლის ლინგვისტური ვარიაციები დისკურსის დამახასიათებელი ნიშანია (Charteris-Black 2006; Wodak 2006), რადგან ბუნებრივი ძალების გამანადგურებელი და დამანგრეველი თვისება მიემართება ომის მსგავს თვისებას. ბუნებრივი კატასტროფის მეტაფორები აღმოჩნდა როგორც ქალის, ისე მამაკაცის დისკურსში, თუმცა განსხვავებული სიხშირით. ომის მეტაფორული რეპრეზენტაცია, რომელიც ასოცირდება თამაშთან და პოლიტიკურ ძალასთან, ძირითადად მამაკაცებთან არის დაკავშირებული.

აღნიშნული კვლევა გამოკვეთს კოგნიტურ დონეზე მეტაფორების სელექციური არჩევანის ალბათობას გენდერთან მიმართებაში. ლაკოფი და ჯონსონი აღნიშნავენ: „მეტაფორებს შეუძლიათ, შექმნან რეალობები ჩვენთვის, განსაკუთრებით სოციალური რეალობები", რომელიც მათ დამაჯერებლობას მატებს (1980,156). ზემოთ ხსენებული მეტაფორების სელექციური არჩევანი ახდენს გენდერით განპირობებული რეალობის კონსტრუირებას, რადგან „გარკვეული მეტაფორების გამოყენებით დისკურსის მონაწილე განსაზღვრავს თემას, ახდენს მის კონცეპტუალიზაციას და არწმუნებს მკითხველს, გაიზიაროს მისი კოგნიტური მოდელი. ერთი სიტყვით, მეტაფორა ასრულებს დამხმარე როლს რეალობის გარკვეული ხედვის კონსტრუირებაში" (Koller 2004, 2). შედეგად, მამაკაცის და ქალის მიერ კონცეპტუალური მეტაფორების ტენდენციური არჩევანი რეალობას განსხვავებულად წარმოგვიდგენს, რაც გარკვეულწილად დისკურსის გენდერიზაციას იწვევს.

კოგნიტური მოდელების გენდერთან ასოცირებული განსხვავებული სიჭარბე თუ ტენდენციურობა დისკურსში, შესაძლებელია, რამდენიმე ფაქტორით იყოს გამოწვეული. ერთ-ერთის მიხედვით, ომი არის: *"the space where women… are not"* (Higonnet 1995, 87). საუკუნეებია ომი აღიქმება, როგორც მასკულინური აქტივობა, რომლის დროსაც ქალი და მამაკაცი "were fighting different wars" (Watson 2004). უოტსონი ამბობს, რომ ეს განსხვავებები უნდა შეფასდეს: *"how people thought about gender and class…profoundly influenced how they imagined the experience of different kinds of war work"* (ibid., 6), რადგან ისტორიულად გენდერი ომზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენდა კულტურის და ეროვნების მიუხედავად (Goldstein 2001). მედია კი აგრძელებს ომის სტერეოტიპულ ფრეიმინგს ჩვენს გონებაში (Lippman 1922) და მას მამაკაცების დომენად, საქმედ წარმოგვიდგენს (Goldstein 2001), რომელსაც ნატურალიზებული სახე აქვს.

როგორც ჩანს, გენდერთან ბმული კონცეპტუალური მეტაფორები, განსაკუთრებით ზოგადი/დისკურსთან ბმული კონცეპტუალური მეტაფორები ქალისა და მამაკაცის განსხვავებულ კონცეპტუალურ სისტემას აყალიბებს. კონცეპტუალური მეტაფორა იმპლიციტური ძალაა, რომელიც რეალობის გენდერიზაციას ახდენს და ამასთანავე წარმოაჩენს ძალის ურთიერთმიმართებებს, „რადგან მეტაფორულ აქტივობას ადაგილი აქვს განსხვავებულობის არეალში, იქ, სადაც მიმდინარეობს ბრძოლა ძალაუფლებისთვის" (Kress 1989,71).

და მართლაც, თუ კვლევის შედეგად გამოვლენილ კონცეპტუალურ მეტაფორებს გადავავლებთ თვალს, რომლებიც მამრობითი სქესის წარმომადგენლებთან არის დაკავშირებული, ვნახავთ, რომ ისინი მათ

უფრო ძლიერ დისკურსულ პოზიციას მიაკუთვნებენ, რადგან ომის რეალობის აღქმა, როგორც „კონკურენტული თამაში", არის კლაუზვიცისეული მეტაფორის „ომი არის პოლიტიკა, განხორციელებული სხვა საშუალებებით" კონცეპტუალური ვარიაცია, რომელიც ხაზს უსვამს მამაკაცების ომში კონკურენტულ/ შეჯიბრებითობის პრინციპზე დამყარებულ მონაწილეობას და, შესაბამისად, დისკურსულ ჰეგემონიასაც. ქალთან ასოცირებული რეალობის კონსტრუირების კოგნიტური მოდელი კი, საპირისპიროდ, გამოკვეთს ომის გამანადგურებელ და რეპრესიულ ძალას, რომელიც მათ უფრო დისკურსულად სუსტ პოზიციაში ათავსებს. ამგვარად, „კოგნიცია/შემეცნება ამტკიცებს იდეოლოგიას მენტალური (მეტაფორული) მოდელების სახით, რომლებიც დისკურსის შექმნისას გამოიყენება" (Koller 2004,42). აღნიშნული კოგნიტური პროცესის გამო, მეტაფორები, სავარაუდოდ, ახდენენ საზოგადოებაში აღიარებული გენდერული სტერეოტიპების წარმოჩენას და დიკურსული ძალის შენარჩუნებას დომინანტური ჯგუფის ხელში.

კონცეპტუალური მეტაფორების კრიტიკული ანალიზი გენდერთან მიმართებაში განაპირობებს საომარი კონფლიქტების მიმართ დამოკიდებულებების, მათი გააზრების და შეფასების სტერეოტიპული კოგნიციისგან განსხვავებული, ახალი გზების შექმნას. მეტაფორული ენის ცვლილება გავლენას ახდენს სოციალურ ქმედებაზე (Sapineza 1987) *„კოგნიტური გარდატეხის"* მეშვეობით (Sackmann 1989). ეგრეთ წოდებული *„კოგნიტური გარდატეხა"* კი გავლენას ახდენს მედიადისკურსზე, როგორც ძლიერი სოციოლინგვისტური იარაღი, რომელიც მიმართულია დისკურსში და სოციუმში არსებული ასიმეტრიების (მაგ. გენდერული ასიმეტრიების) აღმოფხვრისკენ.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, შედეგების სრული/აბსოლუტური განზოგადება ამ ეტაპზე არ არის შეასძლებელი. თუმცა, ჩვენ ვფიქრობთ, რომ კოგნიცია, რომელიც ჩვენ მიერ გაანალიზებული კონცეპტუალური მეტაფორების საშუალებით ქალისა და მამაკაცის დისკურსში აირეკლება, დაახლოებით მსგავს შედეგებს გვაჩვენებს სხვა შემთხვევებშიც.

დაბოლოს, კვლევის შემდგომი ეტაპისთვის ჩვენი მიზანია გამოვლენილი ტენდენციის გადამოწმება სხვა კორპუსში, როგორიცაა Bank of English COBUILD corpus (აღნიშნული კორპუსი ინსტიტუციონალურ წვდომას საჭიროებს), რომლის ფილტრი უფრო ნათელ სურათს მოგვცემს გენდერის მიხედვით განზოგადებისთვის. კვლევამ შესაძლებელია, მიიღოს შემდეგი მიმართულებებიც, კერძოდ, წყარო დომენების დამოწმება ტექსტის რეციპიენტის ფაქტორის გათვლისწინებით, რომელიც, სავარაუდოდ, გავლენას ახდენს ადამიანის გარკვეული მოვ-

ლენისადმი დამოკიდებულებაზე, განზრახვაზე და შემდგომ ქმედებაზე. კონცეპტუალური მეტაფორის აღნიშნული გავლენების კვლევა, მის იდეოლოგიურ ეფექტებთან ერთად, არანაკლებ მნიშვნელოვანი იქნება დისკურსის კრიტიკული ანალიზის სივრცეში.

დანართი

მინიკორპუსი: *The Georgian Times* (August 11 – September 15, 2008)

ქვეკორპუსი A

[GT 1] Georgia All Alone in Standoff with Russia. (Ketevan Khachidze-Journalist) 11/08/2008 p.2,3

[GT 5] Opposition Declares Moratorium on Domestic Political Disputes. (Nino Japaridze-Journalist) 11/08/2008 p.6

[GT 6] Georgian Rally for Sick and Wounded.(Rusudan Gvazava-Journalist) 11/08/2008 p.6

[GT 7] Human Chain Stretches from Russian Embassy to Freedom Square. (Nino Japaridze) 11/08/2008 p.6

[GT 9] Georgian Conflict Alert: the Need for an Immediate End to Hostilities in South Ossetia. (Nino Japaridze)11/08/2008 p.7

[GT 10] Hackers Also Target Saakashvili's Site. (Nino Japaridze) 11/08/2008 p.8

[GT 11] Russian Hackers Attack Georgian Websites. (Nino Japaridze)11/08/2008 p.8

[GT 14] What Will Stop Russia? (Nino Japaridze) 18/08/2008 p.2.

[GT 15] Gori Razed to the Ground. (Nino Japaridze)18/08/2008 p.3

[GT 17] Refugees Flee to the Capital. .(Rusudan Gvazava) 18/08/2008 p.6

[GT 20] Roki-Tunnel of Misfortune. (Marika Kakhadze-Journalist) 18/08/2008 p.3,8.

[GT 21] Georgians Rally Worldwide to Protest Against Russia's Offensive. (Eka Chikovani-Journalist)18/08/2008 p.10

[GT 24] Georgia: Russian Cluster Bombs Kill civilians.(Nino Japaridze) 18/08/2008 p.13

[GT 25] Nino Burjanadze: "Demonstrating unity is very important but we have nothing to celebrate". 18/08/2008p.13. (Nino Burjanadze-opposition

party leader)
[GT 26] "Putin Cannot be Stopped by Russian Public Opinion" – Valeriya Novodvorskaya – politician). 18/08/2008 p.16
[GT 28] IOC Comments on Situation in Georgia. (Giselle Davies-Head of IOC) 11/08/2008 p.3
[GT 29] Russia Leaves but Stays. (Nino Japaridze)25/08/2008. p.2
[GT 30] Russian Won't Ever Stretch the Skins of Georgians on Drums. (Nana Gagua-Journalist)25/08/2008. p.2
[GT 32] Georgia Sues Russia in the Hague and Strasbourg for "Ethnic Cleansing". (Dali Bzhalava-journalist) 25/08/2008. p.3
[GT 34] Who Here Helped Russia Occupy Georgia? (Dali Bzhalava) 25/08/2008 p.5,10
[GT 37] Despite Provocation, Politicians Stand Together. (Nino Japaridze)25/08/2008. p.8
[GT 40] New "Weapon" Against Georgia – Forest Fires. Nino Japaridze)25/08/2008 p.11
[GT 41] More Victims of Russian Peace. (Shorena Tsivkarashvili-journalist) 25/08/2008 p.13
[GT 42] Tsotne Bakuria: "Saakashvili has fulfilled the most beautiful dream of Russia". 18/08/2008 p.16 (Jana Asanidze-Journalist)
[GT 43] In War and Peace. (Tinatin Dzhaparidze) 25/08/2008 p.18,19.
[GT 44] Why do Georgian Emigrants in Russia Keep Silent? Nino Japaridze) 25/08/2008 p.18
[GT 46] GORI – the town which has survived. Nino Japaridze) 01/09/2008 p.3.
[GT 49] Dead but not forgotten. (Rusudan Gvazava)01/09/2008 p.4
[GT 51] "The Population is assisting us immensely, but what is the government would take care of us as well?" (Shorena Tsivkarashvili) 01/09/2008 p.5
[GT 54] We shall Overcome, Says Business Community.(Manana Abashidze) 01/09/2008 p.9
[GT 55] Rompetrol Has Enough European To Last Several Months. (Manana Abashidze)01/09/2008 p.9
[GT 59] Much is Promised, But What Will It Deliver? Nino Japaridze) 08/09/2008 p.6
[GT 64] We Hope a Kind Rainbow Will Replace the Death Rain Soon. Nino Japaridze) 08/09/2008 p.17

[GT 65] Russia's Hard Stance on EU Observers May Challenge EU-Bordered Deal. Nino Japaridze) 15/09/2008 p.2

[GT 66] Burjanadze Presses for Facts. (Ketevan Khachidze-Journliast)15/09/2008 p.4

[GT 67] Salome Zourabishvili : "Resolution in Georgia stalled with frozen relations in Europe". p.5 (opposition party leader)

ქვეკორპუსი B

[GT 2] Europe has learned nothing from the Crimes of Hitler. (Kakha Lomaia – State Secretary of Georgia) 11/08/2008 p.2

[GT 3] Obama, McCain Urge Restraint in Georgia. (Obama and McCain cited) 11/08/2008 p.3

[GT 4] Russia Crosses the Line. 18/08/2008 (Richard Holbrooke and Ronald Asmus-Journalists) p.17

[GT 8] Euronews Lies About South Ossetia Fighting. (I.G. Chopan – Journalist) 11/08/2008 p.7

[GT 12] The SU-24 Bomber and Russian Military Diplomacy. (Amiran Salukvadze-Journalist) 11/08/2008 p.8, 13.

[GT 13] Mzhavia Demands an UN Administration for Gali. (Temur Mzhavia – Head of Legitimate Government of Abkhazia) 11/08/2008 p.10

[GT 16] We came in to Get saakashvili Out, say Russians.(Aleko Akobia – Journalist) 18/08/2008 p.5

[GT 18] Neo-Imperial Russia's True Geopolitics in Waging War Against Georgia. (Vakhtang Maisaia – Chairman of Foreign Policy Association in Georgia) 18/08/2008 p.8

[GT 19] The Russian-Georgian War Was Pre Planned in Moscow. (Pavel Felgenhauer – Journalist) 18/08/2008 p.8

[GT 22] Putin Deliberately Destroys Reputation of the Russian Federation. (Merab Pachulia-Journalist) 18/08/2008 p.10

[GT 23] "We hope that we will, in future, be much better positioned to win any information war". (Malkhaz Gulashvili – President of Media Holding)18/08/2008 p.11

[GT 27] What the West Can Do?(Richard Holbrooke) 25/08/2008 p.16

[GT 31] Strob Talbott: "Not Clear What Russia is going to do next". 25/08/2008. p.3 (President of Brookings Institute)

[GT 33] Georgia Invaded: A Test Case for NATO. (Nodar Tangiashvili Journalist) 25/08/2008 pp.4,5.

[GT 35] Putin Cheats in "New Great Game" of "Russian Roulette". (Merab Pachulia-Journalist) 25/08/2008 p.6.

[GT 36] Gone from Senaki but not Very Far. (Aleko Akobia-Journalist) 25/08/2008 p. 8

[GT 38] Gia Karkarashvili: "If we had fought better, our tanks would be at the Roki Tunnel, not at Igoeti". (Former MP and Minister of Defence of Georgia) 25/08/2008 p.9,10.

[GT 39] Mamuka Areshidze: War Toll is Higher than Official Data Suggests" (Political analyst and expert) 25/08/2008 p.9,10

[GT 45] "It doesn't matter who began war because that is a childish question which attempts to skirt the problems". (Ralph Halbig – Journalist) 25/08/2008 p.18

[GT 47] "Power Politics and historical legacies still matter" – Cory Welt (Specialist on Georgia) 01/09/2008 p.4

[GT 48] The EU Wakes Up, But Up To What Point? (Nodar Tangiashvili) 01/09/2008 p.4

[GT 50] Russia Has Lined Up Its Dominoes. (Mamuka Areshidze) 01/09/2008 p.4

[GT 52] Temur Yakobashvili: "We should not rely on the international organizations in which Russia has a right of veto". (Minister of Reintegration) 1/09/2008 p.6

[GT 53] "I know if I go back home in Abkhazia, I will never be able to leave again" (Former resident and IDP from Abkhazia) 01/09/2008 p.6

[GT 56] Georgia Splits the Kremlin. (Andrei Piontkovsky – Political analyst) 01/09/2008 p.16

[GT 57] The Wolf that Ate Georgia. (Antonio Cassese – Jurist specializing in international law) 01/09/2008 p.16,17.

[GT 58] Georgia: More Sinned Against than Sinning. (Andrew Webb – resident in Georgia) 01/09/2008 p.18,19.

[GT 60] The USA Energy Security "Caucasus" Vector: Why did Cheney Visit the Region??? 08/09/2008 (Vakhrtang Maisaia) p.8

[GT 61] Shalva Pichkhadze: EU Condemns Russia for "Excessive Use of Force, and not for the Use of Force… (Shalva Pichkhadze Political Adviser)

08/09/2008 p.9

[GT 62] David Bakradze: "I hope the CIS countries will withstand Russia's political pressure". 08/09/2008 p.9 (Chairman of the parliament)

[GT 63] Tsotne Gamsakhurda's Letter to the Georgian Times: If Georgians living in Russia decided to appropriate a region of Russia for themselves, would Russia be so acquiescent to their demands? (The son of Georgia's first President) 08/09/2008 p.10

[GT 68] Why and How Georgia Overlooked the Russia's Aggression??? (Vakhtang Maisaia) 15/09/2008 p.8

ცხრილი 4. წყარო დომენები BYU კორპუსის მონაცემებში

წყარო დომენი	**მეტაფორა**	**COCA**			**COHA**			**NOW**			**GLOBWE**			**BNC**		
		m	**f**	**n**	**M**	**f**	**n**	**m**	**f**	**n**	**m**	**f**	**n**	**m**	**F**	**n**
game/ sport	war play*	6	2	-	39	2	-	231	18	18	81	-	35	5	-	-
	zero sum game	78	12	-	18	1	-	388	26	123	363	21	78	17	-	-
	war is a game	-	-	-	10	-	-	7	-	1	7	-	3	-	-	-
crime	violat* territorial integrity	-	-	-	-	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-
	campaign of killing	4	-	1	-	-	-	26	4	7	3	-	2	-	-	-
problem	resolve conflict/ war	6	16	3	11	-	-	1	-	-	-	1	-	3	1	1
	solution to war	-	-	-	-	-	-	4	2	-	1	2	3	-	-	-
Beast	unleash war/ offensive	1	-	-	1	-	-	14	-	-	2	-	3	2	-	-

defense	defense campaign	2	1	-	1	-	-	16	-	5	4	-	-	1	1	2
	retaliatory fire	2	-	-	-	-	-	275	5	64	22	-	11	1	-	-
	safeguard lives	3	-	-	-	-	-	141	6	16	9	-	4	1	-	-
natural disaster	war erupt*	18	8	8	8	4	3	64	151	391	14	19	85	2	3	9
	war spill* over	-	1	-	-	-	-	11	11	19	4	10	7	1	-	-
	rain of death	-	1	-	4	2	2	2	1	2	2	5	1	1	-	-
	violence spiral* out	1	-	-	-	-	-	6	8	12	1	6	5	-	-	-
	hostilities flare* up	1	-	-	1	-	1	3	3	-	1		1	-	-	-
	soldiers flush* out	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	torrent of refugees	10	2	-	8	4	3	6	2	-	16	36	25	2	-	4
	cleansing operation	-	-	-	-	-	-	16	10	24	4	5	6	1	-	1

კონკორდანსის ცხრილი 1. WAR IS A GAME in COHA

კონკორდანსის ცხრილი 2. WAR IS A GAME in GLOWBE

Corpus of Global Web-Based English (GloWbE)

SEARCH FREQUENCY CONTEXT

CLICK FOR MORE CONTEXT [?] SAVE LIST CHOOSE LIST CREATE NEW LIST [?]

1	BD B	nerevieweer.com	A	B	C	like.' Because for them, for most children in the world today, **war is a game**, so they like it. And this movie, because the,
2	GB G	opu.org.uk	A	B	C	going out on a war party. # In many parts of the world, **war is a game** in which the individual can win counters - counte
3	GB B	order-order.com	A	B	C	the Faille accusations of indiscriminate Israeli bombing of civilian targets? # Casual Observer thinks **war is a game** or is
4	HK G	home.mira.net	A	B	C	by travel ". # Military: what is the epistemology of the Conqueror? **War is a game** of wits for the general. It is not a physi
5	IE G	...threads-of-aether.net	A	B	C	perils (except by proxy, and that doesn't count). Gears of **War is a game** aimed squarely at the male demographic who
6	IN G	...sharewarecentral.com	A	B	C	country's destiny: suffers... # Stargate Empire at War 1.0 Stargate Empire at **War is a game** mod for Stargate fans. This
7	PK G	insanislam.org	A	B	C	Before going away, he shouted as loudly as he could: Assuredly, **war is a game** of chance. This day avengeth the day of
8	US G	codesofhonor.com	A	B	C	than the unit AI. # Panel? Sluglik # First of all, Brood **War is a game** of strategy moreso than StarCraft 2. The only match
9	US G	rense.com	A	B	C	shattered 14 # Churchill and Roosevelt knew what was going on. Churchill bragged that " **War is a game** that has to be
10	US B	vg247.com	A	B	C	, is something I don't understand and is incredibly distasteful. # Gears of **War is a game** of excessive violence and very lit

კონკორდანსის ცხრილი 3. WAR IS A GAME in NOW corpus.

corpus.byu.edu/now/

anslate Google YouTube Robinhood - Global Yahoo Finance Investing.com Desmos GeoGebra

NOW Corpus (News on the Web)

SEARCH FREQUENCY CONTEXT

CLICK FOR MORE CONTEXT [?] SAVE LIST CHOOSE LIST CREATE NEW LIST [?]

1	16-10-29 AU	Koteiku Australia	A	B	C	the next the map resets as if nothing was lost. Everything is consequence-free. **War is a game**. # After
3	16-09-29 IN	Hindustan Times (1)	A	B	C	But, as Lieutenant General HS Panag reminded us on Thursday, " **war is a game** of chess ". And the t
4	16-04-09 IE	The42	A	B	C	[illegible] **War is A Game** (But Still Hell
5	14-10-26 AU	The Conversation UK	A	B	C	T fer. # At first, this is an unreflecting peoriot for whom the **war is a game** played according to rules a
6	13-08-21 ZA	Mail & Guardian Online	A	B	C	[illegible] # Winston Churchill once said that **war is a game** that is played with a smile. " If you can't
7	13-02-09 AU	Koteiku Australia	A	B	C	real shame, because Berserk: Millennium Falcon Arc: Chapter of the Holy Demon **War is a game** talio
8	12-05-23 US	WNYC	A	B	C	these weapons have the potential to pollute the earth for a very long time... **War is a game** where ind

დამოწმებანი

Arthur, C. Artist. 2008. *Guarding His Body.* Kimani Press.

Bucholtz, Mary. 2003. Theories of Discourse as Theories of Gender: Discourse Analysis in Language and Gender Studies. In *The handbook of Language and Gender,* ed.J. Holmes and M. Meyerhoff, 43-68. Malden/Oxford: Blackwell Publishing.

Butler, Judith. 1990. *Gender Troubles: Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Routledge.

Cameron, Deborah.1992. *Feminism and Linguistic Theory*. 2nd ed. London: Palgrave Macmillan.

Cameron, Deborah. 2001.*Working with Spoken Discourse*. London: Sage.

Cameron, Lynne. 1999. Operationalising "Metaphor" for Applied Linguistic Research. In *Researching and Applying Metaphor,* ed. L. Cameron and G. Low, 3-29. Cambridge: Cambridge University Press.

Chamberlain, Mary, and Paul R. Thompson. 2004. *Narrative* & *Genre: Contexts and Types of Communication.* New Jersey: Transaction Publishers.

Charteris-Black, Johnathan. 2004. *Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis.* Hampshire/ New York: Palgrave Macmillan.

Charteris-Black, Johnathan. 2006. Britain as a Container: Immigration Metaphors in the 2005 Election Campaign. In *Discourse* & *Society* 17, no. 5 (September): 563-581

Chouliaraki, Lilie, and Fairclough, Norman. 1999. *Discourse in Late Modernity: Rethinking.* Edinburg: Edinburg University Press van, Dijk, Teun, A. 193a. *Elite Discourse and Racism*. Newbury Park, California: Sage. van, Dijk, Teun, A. P1993b. Principles of Critical Discourse Analysis. In *Discourse and Society* 4, no.2:249-83

Fairclough, Norman. 1989. *Language and Power*. London: Longman.

Fairclough, Norman. 1992. *Discourse and Social Change.* Cambridge: Polity Press.

Fleischmann, Suzanne. Language and Medicine. 2001. In *The Handbook of Discourse Analysis,* ed. D. Schiffrin, D. Tannen and H.E. Hamilton, 470-502. Malden: Blackwell Publishing.

Genco, James. 2012. *Into the Tornado of War*. Abbott Press.

Gibbs, Raymond, W. 1994. *The Poetics of Mind: Figurative Thought, Language, and Understanding.* Cambridge: Cambridge University Press.

Goatly, Andrew. 1997.*The Language of Metaphors*. London: Routledge.

Goldstein, Joshua,S. 2001. *War and Gender. How Gender Shapes the War System and Vice Versa*. Cambridge: Cambridge University Press.

Gustafsod, Per, E. 1998. Gender Differences in Risk Perception: Theoretical

and Methodological Perspectives. In *Risk Analysis: An International Journal,* ed. L. Anthony Cox, Jr.ISI Journal Citation Reports 18, no.6 (December) :805-811

Haitz, R. Alina. 2014. *I AM … Daily Reflections to Uplift your Soul and Connect You to Mother Earth.* Bloomington IN: Balboa Press.

Halliday, Michael, Alexander, Kirkwood. 1978. *Language as Social Semiotic.* London: Arnold.

Higonnet, Margaret, R. 1995. Another Record: A Different War. In*Women's Studies Quarterly* 23, no 3-4 :85-96.

Hollingsworth, Susan, B. 2006. The Impact of Gender on the Use of Metaphors in Media Reports Covering the 2003 Gulf War in Iraq, Master's thesis, University of Missouri, Columbia, USA.

Kirvalidze, Nino. 2009. Metaphoric Conceptual Parallelisms in American and Georgian Political Discourse (Based on the material of 2008 Russian-Georgian War).“Humanities in Informational Society“. International Conference, vol.1. 177-181 Batumi: Shota Rustaveli State University.

Koller, Veronica. 2004. *Metaphor and Gender in Business Media Discourse: A Critical Cognitive Study.* Basingstoke; New York: Palgrave Macmillan.

Koller, Veronica, and Elena Semino. 2009. Metaphor, Politics and Gender: A Case Study from Germany. In *Politics, Gender and Conceptual Metaphors,* ed. K. Ahrens, 9-35. Basingstoke: Palgrave.

Kovecses, Zoltan. 2008. Conceptual Metaphor Theory. Some Criticism and Alternative Proposals. In *Annual Review of Cognitive linguistics.* (June):168-184.

Kovecses, Zoltan. 2010. *Metaphor: A Practical Introduction.* Oxford: Oxford University Press.

Kress, Gunther, R. 1989. *Linguistic Process in Sociocultural Practice,* 2nd ed. Oxford: Oxford University Press.

Lacey, Nick. 2000. *Narrative and Genre: Key Concepts in Media Studies.* London: Palgrave Macmillan.

Lakoff, Robin. 1975. *Language and Women's Place.* New York: Harper and Row.

Lakoff, George. 1987.*Women, Fire and Dangerous things: What Categories Reveal about the Mind.* London: University of Chicago Press.

Lakoff, George. 1992. Metaphor and War: The Metaphor System to Justify War in the Gulf. In *Thirty Years of Linguistic Evolution,* ed Putz Martin, 463-481. Philadelphia, Amsterdom: John Benjamins Publishing Company.

Lakoff, George. 1993. The Contemporary Theory of Metaphor. In *Metaphor*

and Thought. ed. A.Ortony 2nd ed. 202-251. Cambridge: Cambridge University Press.

Lakoff, George, and Mark Johnson. 1980. *Metaphors We Live By.* Chicago, London: Chicago University Press.

Lakoff, George. 2002. *Moral Politics: How Liberals and conservatives think.* Chicago:University of Chicago Press.

Langacker, Ronald. 1987. *Foundations of Cognitive Grammar*. *Theoretical Prerequisites*. vol. 1 Stanford: Stanford University Press.

Lippman, Walter. 1921. *Public Opinion.* New York: Free Press.

McEnery Tony, Richard Xiao, Yukio Tono. 2006. *Corpus-Based Language Studies: An Advanced Resource Book.* London and New York: Routledge.

McEnery Tony, Wilson Andrew. 2001. *Corpus Linguistics: An Introduction.* Edinburgh: Edinburgh University Press.

Musolff, Andreas. 2004. *Metaphor and Political Discourse: Analogical Reasoning in Debates about Europe.* Houndmills; Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Nye, Joseph. 1990. *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power.* Basic Books.

Nye, Joseph. 2008. *The Powers to Lead.* New York: Oxford University Press.

Pragglejaz Group. 2007. MIP: A Method for Identifying Metaphorically Used Words in Discourse. In *Metaphor and Symbol* 22 (January): 1-39.

Reddy, Michael, J. 1979. The Conduit Metaphor: A Case of Conflict in Our Language about Language. In *Metaphor and Thought.* ed. A. Ortony, 284-310. Cambridge: Cambridge University Press.

Richards, Ivor, A. 1936. *The Philosophy of Rhetoric.* Oxford: Oxford University Press.

Sackmann, Sonja. 1989. The Role of Metaphors in Organizational Transformations. In *Human Relations* 42 (June): 463-485.

Sapienza, Anna, Maria. 1987. Imagery and Strategy. In *Journal of Management* 13: 543-555.

Shaikh, Samira, Strzalkowski, Tomek, Taylor, Sarah, Lien, John, Liu, Ting, Aaron, George Broadwell, Laurie, Feldman, Yamrom, Boris, Cho, Kit, and Yuliya Pesh. 2014. Discovering Conceptual Metaphors Using Source Domain Spaces. In *Proceedings of the* 4th *Workshop on Cognitive Aspects of Lexicon,* ed. *Zock/Rapp/Huang.* Dublin (August): 210-220.

Sweetser, Eve. 1990. *From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural*

Aspects of Semantic Structure. Cambridge: Cambridge University Press.

Talbot, Mary. 1998. *Language and Gender.* London: Polity.

Underhill, James, William. 2004. The Switch: Metaphorical Representation of the War in Iraq from September 2002 – May 2003. In *metaphorik. de* (May): 135-165

Watson, Janet. 2004. *Fighting Different Wars: Experience, Memory, and the First World War in Britain*. Cambridge: Cambridge University Press.

Wharton, S. Amy. 2005. *The sociology of gender: An introduction to theory and research.* Malden, MA: Blackwell Publishing.

Wilson, Fiona. 1992. Language, technology, gender, and power. In *Human Relations* 45, no.9 (September): 883-904.

Wodak, Ruth. 2006. Critical Linguistics and Critical Discourse Analysis. In: *Handbook of Pragmatics*. Amsterdam: John Benjamins.

Wood, Christopher. 2011.*The Adventures of P. D. Puddle Skipper.* US Trade. Santa Barbara, California: Golden Loom Press.

ARTICLES

Nino Guliashvili
Ilia State University

Metaphorical Representations of the 2008 Russian-Georgian War: Critical Analysis of Conceptual Metaphors of War in Relation to Gender

(A Case Study based on the newspaper – *The Georgian Times)*

Keywords: *gender, conceptual metaphors of war, Conceptual Metaphor Theory, Critical Discourse Analysis*

1. Relevance of the topic

Research embracing gender and language is the subject matter for a variety of directions in modern linguistics. From a sociolinguistic perspective, language is a social practice which shapes who we are, how we build social relationships, and how we view the world. It is supposed that socialization processes and contexts influence how people create self-concepts, social/personal identities, world-views, preferences, values, and expectations (Gustafsod 1998; Wharton 2005).

Depending on the essence and the scope of interest, any social event or phenomenon connected to human activity has a discursive representation in the media. War is not an exception. It makes an impact on the media discourse and creates a field for "verbal struggle" where people – men and women – take certain stances. The article argues that men and women may perceive the reality of war in different ways, which is reflected in the media. Discourse has an ideational function (Halliday 1978,117) which is realized through the representation of a human view of the world. Metaphor is a powerful linguistic tool which serves this function (Lakoff & Johnson 1980). As war is typically a masculine endeavor, it is supposed to masculinize discourse, hereby reinforcing

hegemonic masculinity: "to the extent that war is still a largely male enterprise, [The war] metaphor subtly reinforces traditional gender bias" (Fleischmann 2001,485).

The objective of the research is to study conceptual metaphors for war in connection with gender. We are looking at gendered use of metaphors, that is whether prevailing metaphoric expressions for war differ according to discourse participants' gender. From this perspective, we make an endeavor to investigate if the "choice" of metaphors is linked to the gender of the discourse participants by uncovering conceptual metaphors which shape and reflect the view of the world at a cognitive level through a qualitative manual analysis combined with a quantitative one.

The theoretical part of the paper is based on critical discourse analysis and conceptual metaphor theory. As for the practical part, it considers the research corpus of 57, 267 words based on a local English language print newspaper – *The Georgian Times* – reflecting the 2008 Russian-Georgian war. We built a mini corpus for the study as the Georgian national corpus is not complete at the present moment. The study considers and analyzes newspaper texts where male and female discourse participants (journalists, politicians, experts) position their stances on the war in the media narratives[1]. Here, we view conceptual metaphors in connection with gender regardless of ethnic identity, as all the texts constituting the research corpus contribute to the discourse formation. This formation is likely to reveal gender-based differences of general conceptual metaphors which are supposed to be universal (Lakoff & Johnson 1980). The case study sets the hypothesis with the corresponding research questions:

Hypothesis: Male and female discourse participants create different world-views through prevailing conceptual metaphors regarding war in the media/ they frame war in different ways.

1. What are the linguistic metaphoric expressions used by male and female discourse participants framing war?
2. What are possible source domains of the conceptual metaphors conceptualizing war?
3. What are the productivity/systematicity levels of the conceptual metaphors framing war for male and female discourse participants? (quantitative aspect)
4. What conceptual metaphors prevail in male and female discourse?

1 Any media text narrates something (Chamberlain & Thompson 2004,1), as genre and narrative are two meta languages of media texts prompting readers to read the text (Lacey 2000,248).

2. Theoretical Basis

Gender and language studies have taken a variety of turns and twists throughout its development. The modern theories of language are based on the constitutive nature of discourse, where gender is viewed as social construct which is learned rather than being hereditary (Talbot 1998, 7). Respectively, the studies of sexist language are substituted by the studies of discourse asymmetries (eg. gender based asymmetries) which give way to critical discourse analysis (Fairclough 1989; Fairclough & Chouliaraki 1999; Van Dijk 1993a; 1993b). Critical discourse analysis focuses on "the production and reproduction of the ideology of belief systems that come to be accepted as "common sense"' (Butcholtz 2003,57) and how dominance and hegemony are maintained in the discourse (Cameron 2001,123). According to Johnstone: "ways of talking produce and reproduce ways of thinking, and ways of thinking can be manipulated via choices about grammar, style, wording, and every other aspect of language" (2002,450).

Traditionally metaphor is viewed as a literary means of representation. However, modern linguistics has a different stance suggesting that our everyday verbal activity is metaphorical (Reddy 1979). Metaphor as a cognitive phenomenon became popular in the early 1980s (Gibbs 1994; Lakoff 1987, 1993; Lakoff & Johnson 1980, Sweetser 1990). From a cognitive perspective, metaphor shapes and organizes our experiences and everyday realities, thus reflecting human thought and conceptual systems (Lakoff & Johnson 1980,19). As we see, cognitive theorists assume that metaphor is a property of thought rather than of language. Based on cognition, metaphor is not a "statement" in its traditional sense, rather it is "about understanding and experiencing one kind of thing in terms of another" (Lakoff & Johnson 1980,5). Claiming that metaphor is "a property of concepts and not of words" Lakoff and Johnson somehow challenged the traditional view of metaphor (Kovecses 2010, X). Therefore, we suppose that conceptual metaphor could be seen as a cognitive mechanism of the brain working independently of language before it becomes realized through linguistic metaphors in the discourse.

Lakoff and Johnson's conceptual metaphor theory[2] was transplanted into critical discourse analysis as "metaphors highlight and make coherent certain aspects of our experience…metaphors may create realities for us, especially social relations" (1980,156). Moreover, "our ordinary conceptual system, in terms of which we both think and act, is fundamentally metaphorical in nature" and their selective representation defines their persuasive power" (1980,157).

2 Cognitive linguists also refer to the theory as cognitive metaphor theory (Kovecses 2008,168).

The investigation of metaphor in discourse has an important value, as its aim is "to characterize the metaphor used in the sample discourse, in contrast to metaphors used for similar meanings elsewhere…The effect of metaphor upon thinking and practice should also be considered" which creates the basis for critical discourse analysis (Fairclough 1992,237)

The study of war metaphors from a linguistic point of view incorporating cognitive, social, and critical approaches has been on the scientific agenda for more than two decades. Metaphor is a powerful linguistic tool which has the capacity to load the text with ideological nuances (Goatly 1997). The study of conceptual war metaphors revolutionized the attitudes towards the concept of war and turned it into an object of linguistic interest. George Lakoff presented a critical stance in *Metaphor and War* where he argues that the metaphor system justified the war in the Gulf (1992). His research shows that there are certain metaphors which underlie the competing and contradicting views: WAR IS POLITICS, WAR IS VIOLENT CRIME, WAR IS MEDICINE, and WAR IS A COMPETITVE GAME. The negative connotation of war is evident in one metaphor only (WAR IS VIOLENT CRIME), the others encourage the state of warfare (Lakoff 1992). As for Underhill's research, it revealed new metaphors: WAR IS PROBLEM-SOLVING and WAR IS CRIMEFIGHTING (2003,135) based on the newspaper – *The Independent*.

Nevertheless, the relation between conceptual metaphors and gender is represented in the work of Veronika Koller (2004). She studied metaphor and gender in business media discourse revealing the base conceptual metaphor BUSINESS IS WAR. With regard to gender and metaphor, Koller and Semino (2009) studied the metaphoric productivity of two politicians, Angela Merkel and Gerhard Schroder, thus identifying a variety of metaphors in the research corpora with the systematicity of 0.43 (Angela Merkel) and 0.72 (Gerhard Schroder). The impact of gender on conceptualizing war is presented in Susan Hollingsworth's thesis where she focuses on the fact that women and men choose different source domains to conceptualize war, with women using game/sports metaphors for war less frequently than men (2006). In the Georgian scientific sphere the investigation of the aforementioned issues seems to be a novelty. However, I would mention Nino Kirvalidze's conference work on conceptual war metaphors in Georgian and American political discourse (2009).

It should be pointed out that when conceptual metaphors are considered, "war" could be viewed either as a source domain (Koller 2004; Lakoff and Johnson 1980) or as a target domain (Underhill 2003; Lakoff 1992). In this article "war" is the target domain which is conceptualized in terms of a variety of source domains.

The role metaphor is supposed to play in constructing or expressing stereotypical gender identities may have three main aspects while being investigated by researchers: 1) gendered metaphors may reinforce power asymmetries predominantly drawing on male experiences to define aspects of reality; 2) metaphors used to refer to men and women; 3) metaphors used by men and women defining reality (Koller and Semino 2009,13). The present study focuses on the third aspect.

3. Research Method

From a variety of methodological considerations the present study is related to two theoretical traditions: the conceptual theory of metaphors and the critical discourse analysis. In this respect the methodological apparatus of the conceptual theory of metaphor (e.g. the theory of domains) is incorporated in a critical analysis to define the role of metaphors in conceptualizing social reality (Charteris Black 2004; Musolff 2004). The method is mainly qualitative manual, incorporating a quantitative element of conceptual metaphor productivity/systematicity and consists of the following stages: *(1) determining the purpose of the analysis, (2) selecting relevant sources, (3) a close reading identifying linguistic metaphors, (4) identifying conceptual metaphors and their systematicity, (5) an interpretation of the results.*

To enhance the results of the case study, Brigham Young University Corpora (BYU) were used: COCA – the Corpus of Contemporary American English, COHA – Corpus of Historical American English, NOW Corpus – News on the web, GLOWBE – Corpus of Web-based English, BYU-BNC – Brigham Young British National Corpus (http://corpus.byu.edu/). The BYU corpora is freely available to researchers online and represents comparatively balanced corpora across genres. Concordance lists of the target lexical units/tokens were explored contextually to reveal the gender of the text/metaphor producer as the gender meta-data were not indicated in all the instances, which is a limitation of the study. We could not use the Bank of English COBUILD corpus as it does not provide free access for researchers.

(1) Determining the purpose of analysis

The present study incorporates a critical investigation of conceptual metaphors of war in relation to gender.

(2) Selection of relevant sources

The research material is presented by newspaper articles about the 2008 Russian-Georgian war taken from a locally published weekly English language

newspaper: *The Georgian Times.* As the newspaper has a print version only, copies are stored at the National Parliamentary Library of Georgia in the periodical department (the National Georgian Corpus is not complete yet. Therefore, the print material was investigated manually). The time frame considered for the study is the period of the 2008 Russian-Georgian War with its onset on the 7th of August until the 8th of September, which marks the day of Russian troops' withdrawal from Georgian territory (the first articles regarding the war were published on August 11). *The Georgian Times* is a well-established English language newspaper providing relevant coverage of issues in a given period of time.

A manual analysis of conceptual metaphors is a time-costly endeavor compared to a corpus-based automated one. Despite many methodological benefits, the automated corpus-based approach may pose some obstacles. Due to the fact that linguistic metaphors are retrieved through pre-selected lexical items in the software, there might be many linguistic metaphors which may not be easily connected with pre-selected source domains and retrieved automatically. Which means that by analyzing pre-selected lexical items related to a particular conceptual metaphor, we may leave out potential data. A corpus approach can identify representations of gender. However, a corpus search engine cannot detect or differentiate linguistic structures made by male and female discourse participants. Therefore, it is worth identifying conceptual metaphors manually on the textual level as well as collecting the texts (mini corpus).

Our mini corpus comprises 68 newspaper texts regarding the topic of war with a total word count of 57,267. The sample texts feature male and female discourse participants (journalists, politicians, experts) – Georgians as well as other nationalities – positioning their stances on the war (refer to Appendix for more details). All the texts of the mini corpus contribute to the discourse formation from which metaphors are retrieved. The corpus is divided into two sub-corpora: Sub-corpus A (28,328 words) – texts belonging to female discourse participants and Sub-corpus B (28939 words) – texts belonging to male discourse participants and analyzed manually.

(3) A close reading identifying linguistic metaphors

This stage involves a close reading of the sample texts to reveal linguistic metaphors associated with female and male discourse participants. The purpose of the close reading of the selected texts in the corpora is to identify metaphors regarding war. "In order to be able to suggest the existence of conceptual metaphors, we need to know which linguistic metaphors point

to their existence" (Kovesces 2010,4). Therefore, the Pragglejaz (2007) group developed the MIP (Metaphor Identification Procedure), which is a relevant methodological tool to find metaphors and metaphorically used words (Kovesces 2010,5). Its primary goal is to establish contrast between the contextual and basic meanings of the lexical unit analyzed. If the new contextual meaning is quite different and contradictory to the basic meaning, a lexical unit can be marked as metaphorical. *Oxford Advanced Learner's Dictionary* and *Macmillan English Dictionary for Advanced Learners* are suggested for this purpose by the Pragglejaz group, that is why we have referred to these dictionaries to identify the meaning of the lexical units in focus[3].

Based on the aforementioned, the two sub-corpora were analyzed manually by following the MIP. As a result, 34 metaphorically used lexemes/different types of metaphoric expressions conceptualizing *war,* used by male and female discourse participants, were identified.

(4) Identifying conceptual metaphors and their systematicity

After having identified the linguistic metaphors, we focused on conceptual metaphors. The essential relationship between the conceptual metaphors and the metaphorical linguistic expressions can be stated in the following way: "the linguistic expressions (i.e. ways of talking) make explicit, or are manifestations of the conceptual metaphors (i.e. ways of thinking). To put the same thing differently, it is the metaphorical linguistic expressions that reveal the existence of conceptual metaphors" (Kovesces 2010,7).

Traditionally, linguistic metaphor consists of two parts: the *tenor* and the *vehicle* (Richards 1936) which correspond to the *target domain* and *source domain* of a conceptual metaphor, respectively, introduced by Lakoff and Johnson (1980). It should be noted that for cognitive semantics the *notion* or *concept* of something does not stand out separately in the mind; rather, it is associated with coherently arranged schemes of human experiences and knowledge referred to as a *conceptual domain* (Langacker 1987, Lakoff 1987). Thereby, conceptual metaphor consists of target and source domains. However, the traditional terms fail to emphasize the relationship between the two terms, whereas according to cognitive linguistics "the target domain is the domain that we try to understand through the use of the source domain" (Kovecses 2010).

Accordingly, the 34 metaphoric expressions conceptualizing war identified in the research contain the vehicles of the linguistic metaphors indicat-

3 Pioneering in dictionary publishing since 1819, the Collins Dictionary showed similar results.

ing the possible source domains (i.e. to what concept war is compared to). The identification of conceptual metaphors is based on source and target domain mappings, which involve establishing the relationship between the target domain of war and the source domains conceptualizing the target. Thus, the metaphoric expressions/lexemes were categorized into source domains; then conceptual metaphors (CM) were identified based on target domain (war) and source domain mappings.

As for the CM systematicity, Cameron (1999,16) identified the local, global, and discourse systematicity of conceptual metaphors. Local systematicity refers to the development and realization of conceptual metaphor at text level, whereas global systematicity focuses on the conceptual metaphors retrieved from a variety of discourses. As for the discourse systematicity of conceptual metaphors, it could be placed between these two. Our case study identifies lower text-level conceptual metaphors. We would refer to them as *text-bound conceptual metaphors*. The elaboration of the text-bound metaphors on a higher-level (categorizing metaphors retrieved from a variety of texts into common source domains) results in general conceptual metaphors, which we would refer to as *discourse-bound conceptual metaphors.*

To deal with the metaphor systematicity, which is the quantitative aspect of the research, Koller's method was adapted (Koller 2009). The latter consists of the following steps calculating these things:

1. the number and percentage of lexical units realized for each of the source domain to see how productively female and male discourse participants use the metaphors;
2. the number of metaphoric tokens, that is, the number of individual metaphoric expressions;
3. the type-token ratio (mTTR)[4] to ascertain the variety with which each metaphorically used lexeme is realized;
4. the metaphor density[5] per 1000 words to determine the frequency with which the metaphoric tokens in focus are used by female and male discourse participants;

This stage is followed by (5) *Interpretation of the results* and *the Conclusion.*

4 The Type-Token ratio divides the number of different lemmas by the number of its occurrences, thus representing a measure of lexical variety; the higher the ratio, the more lexically varied the discourse is.

5 The number of certain metaphoric tokens divided by the total number of lexical items in male/female corpus.

4. Results

4.1 Linguistic metaphoric expressions

In our case study, we identified 34 metaphoric types/lexemes which realize the metaphors conceptualizing war in male and female discourse drawing on MIP. This is the preliminary step to identifying conceptual metaphors based on target and source domain mappings.

Table 1. *Metaphoric expressions found in the two subcorpora*

Metaphoric Expressions	
expansionist gambit	flare up
play a dangerous game	Ethnic cleansing
the world's biggest player	cleansing operation
a game of Russian Roulette	flush out
zero sum game	torrent of refugees
unleash offensive	flow of refugees
the wolf that ate Georgia	war erupted
push (the boundaries of intervention)	break out
stretch (the boundaries of intervention)	spill-over combat
expansion exercise	spiral out of control
adventure in assault	batter neighbour
sheepish heroes	razed to the ground
cope with the challenges	death rain
defense campaign	resolve the conflict
safeguard lives	solution to the current crisis
respond to threats	campaign of killing
retaliatory fire	violate territorial integrity

To start with, the basic meaning of "gambit" is an opening in chess in which a player risks one or more minor pieces to gain a favourable position. In the example (1), the contextual meaning of "gambit" is "military intervention", which is a maneuver intended to expand the borders of the warring country. The contextual meaning of the lexical unit is different from the basic one. Thus, it is metaphoric.

(1) How NATO responded and will continue to react to the ***expansionist***

gambit *of its former adversary towards NATO's closest de facto ally, will have a lot to say about the relevance of the alliances* [GT 33]

In example (2), Putin is depicted as a dishonest "player" who skilfully manipulates another "player" – Georgia – in the "game of Russian roulette". The contextual meaning of the lexeme is a warring country which is different from its basic meaning as a person taking part in a game or sport. He is the only one to presuppose the outcome of "the game"; Another linguistic expression in focus is "zero sum game", the contextual meaning of which is the outcome of a war when the loss of a warring country (lost Georgian territories) becomes the gain of another one (in this context the adversary is Russia) according to a game theory. Here, the phrase gains metaphoric meaning through the new context.

(2) As it stands now, Putin has manipulated ***the player in the verbal game of Russian roulette,*** *where only he is deciding…who is to win and who is to lose in* ***a zero sum game*** [GT 35]

In the following extract, we focus on the lexeme "unleash", which basically means to give freedom to an animal by setting the leash/lead loose. In the given context, a large number of soldiers get the complete freedom to brutally attack another country. The new meaning makes the mentioned lexeme metaphoric.

(3) The Russians captured Tskhinvali, then ***unleashed their offensive*** *nationwide* [GT 25]

A comparison of an enemy with a beast is evident in the phrase such as: "The wolf that ate Georgia" [GT 57], where Russia is a "wolf" mercilessly devouring a "lamb" – Georgia.

The bold linguistic expressions "push" and "stretch" represented in example (4) are under scrutiny. The basic meaning of "push" is to use the hands, arms, or body to make some part of a body move into a particular position; As for "stretch", its basic meaning is to make something longer by expanding it. The contextual meaning of these verbs is to make the "military intervention" conducted by Russia more intense with the purpose to expand it as far on Georgian territory as possible to gain control. Therefore, military intervention is like an "expansion exercise". As a result, the context makes the meaning of the lexemes in focus metaphoric.

(4) " What will stop Russia" cites the political analyst : "*In the last few days the Kremlin has been* ***pushing the boundaries of military intervention*** *to see how far they would be allowed* ***to stretch*** [GT 14]

Ralph Halbig evaluates the armed conflict in the region in the article "It doesn't matter who began war because that is a childish question which at-

tempts to skirt the problems" [GT 45]. He talks about the Ossetians as "sheepish heroes" united with Russian forces who started war against the Georgians.

(5) *…**the sheepish heroes** of the mountains have now undertaken their risky and inequitable **adventure in assault*** [GT 45]

Here, we focus on the expression "adventure in assault" where the contextual meaning of the lexeme "adventure" is a risky military endeavor to attack the country that used to be a part of them (Russia). However, with more negative connotation, as with the adjective "inequitable", Halbig wants to stress the fact that this adventure is unfair, which varies the form of the basic meaning of the lexeme. Another expression in focus is "sheepish heroes" where the basic meaning of the lexeme "hero" is a person who is admired by many people for doing something brave or good. However, the contextual meaning differs from its original one in a way that it defines the people who did not commit anything admirable; Moreover, the adjective "sheepish" ascribes a silly appearance to an ironically used "hero" involved in the "adventure of war". Hereby, *adventure* and *challenge* become the qualities of *war* in the following phrase: "cope with the challenges [of war]".

Vakhtang Maisaia, the Chairman to the Foreign Policy Association of Georgia, contributed an article "Why and How Georgia Overlooked the Russia's Aggression!" He evaluates Georgia's military actions towards Russian aggression.

(6) *However, before touching on the concrete facts of the Russian planned incursion, it is more adequate to underscore what were the reasons of our military misuse in waging a **military defense campaign** against Russian troops* [GT 68]

The linguistic expression in focus is "a military defense campaign" with the axis being "campaign" defined by "military" and "defense" as auxiliary concepts. The contextual meaning dictates that the country of Georgia conducted military actions against Russia as a defense in response to unlawful intervention. As for the basic meaning of "campaign", it is a series of planned activities that are intended to achieve a particular social, commercial, or political aim. The defensive nature of military actions is apparent in the linguistic metaphors: "safeguard lives", "retaliatory fire", and "respond to threats."

The next linguistic metaphor to investigate is represented in example (7): "*hostilities flaring up*". The basic meaning of the phrasal verb 'flare up' is to suddenly start burning more brightly (of flames, a fire, etc.), to burst into intense, sudden flame, to intensify especially after having died down; however, the contextual meaning of the phrasal verb in focus is about "war hostilities" which deteriorate the situation between the two countries.

(7) *The sight of* ***hostilities flaring up*** *on the doorstep also prompted European leaders to take action* [GT 1]

A female discourse participant talks about the hostile events in the article "GORI – the Town Which Has Survived" to mark the 26th of August, the day when Russia declared the independence of the breakaway Georgian regions of South Ossetia and Abkhazia.

Linguistic metaphoric expression is highlighted in example (8). The basic meaning of the lexical unit "flush out" is "to clean something by causing water to pass through it". As for the contextual meaning, it is as follows: "to force a person or an animal to leave the place where they are hiding or dwelling". In this case the phrasal verb acquires metaphoric meaning. As for the phrase "cleansing operation", it is another metaphor where the adjective "cleansing" carries a metaphoric connotation. The basic meaning of "cleansing" is to clean the skin or wound, to remove impurities off a surface. The contextual meaning is to force people to abandon their residence through a military operation.

(8) Russian "storm troopers" "*…conducted one more* ***cleansing operation*** *and* ***flushed the old people still remaining in their houses out of the gorge***" [GT 46]

The flushing out of people resulted in a "*torrent of refugees*" or *"flow of refugees"* [GT 46] which is still another metaphor. The basic meaning of "torrent" is a large amount of water moving very quickly. Contextually, the lexeme acquires a new meaning denoting people's rapid movement from one place to another as a result of hostile war operations.

The female politician, an opposition party leader, comments on the events of the war applying the linguistic metaphoric expression "war erupted".

(9) *I used to say that had war* ***erupted*** *in Georgia, Abkhazia and South Ossetia would be a part of that war. But I could not imagine that actions would be unfolded on such a large scale* [GT 25]

The basic meaning of the verb "erupt" coined in Oxford Advanced Learner's Dictionary is to throw or force something out violently, like lava, ash, and gases. However, the context defines another meaning for the lexeme, which is about the war breaking out after tensions between the two countries reach a critical point. The same applies to the phrases: "war broke out" and "spill-over combat".

Another metaphoric type to analyze is "***violence could quickly spiral out of control***" in example (10). The lexical unit which should undergo scrutiny is the verb "spiral", as it establishes a metaphoric relation in the expression. The basic dictionary meaning is "to move in continuous circles, going upwards

or downwards". Nevertheless, the context suggests that it is said in regard to violence, which cannot have spiraling movements. Therefore, the verb is metaphorically used.

(10) *All the negotiations have been stalled since summer 2006 contributing to increasing tensions and the likelihood that any* ***violence could quickly spiral out of control*** *is rising* [GT9]

And the final expression to look at is given in examples (11) and (12).

(11) *They are just bullets now! Directed at innocent people – the bullets that have killed the parents of the displaced children living beside me!!! ... I do believe that God will stop* ***the death rain*** *and soon a kind rainbow will appear shining again* [GT 64]

(12) *We Hope a Kind Rainbow Will Replace* ***the Death Rain*** *Soon* [GT 64]

The linguistic expression to be closely examined is "the death rain". In this type, the vehicle of the metaphor is supposed to be "rain", as the adjectivized noun "death" in context, basically also refers to something that causes death. As for "rain", it stands for "bullets" which cause death.

The basic meaning of the lexeme "violate" is "to go against or refuse to obey a law, disturb or not respect someone's privacy". However, taking the context of war into consideration, it implies the illegal intervention of armed forces into another country's territory, which makes the phrase metaphoric. As for the lexical unit "campaign", its basic meaning represents "a series of planned activities to achieve a particular social, commercial, or political aim." Nevertheless, the lexeme "killing" ascribes metaphoric meaning to the latter, thereby labeling the aforementioned "campaign" as criminal.

The last phrases to look at are: "solution to the current crisis" and "resolve the conflict." The lexical units "solution" and "resolve" are to be investigated; Their basic meaning is stated as follows: "to find a method or process of dealing with a problem." In the given context, the features of "problem/sum" are ascribed to "war", which necessitates an immediate resolution in order to withdraw the country from the war crisis. Consequently, the phrase functions as a metaphor in the discourse.

In spite of varying levels of conventionality, the metaphoric expressions discussed above are mostly traditional as the dictionary provides contextual meanings different from basic ones.

4.2 Conceptual metaphors for war

As mentioned in the Method Section, the identification of conceptual metaphors is based on the target and source domain mappings, which means

to understand one thing in terms of another (Lakoff and Johnson 1980). To conduct this, we focused on:

- the source domain identification;
- categorizing the metaphoric expressions/lexemes into a variety of common source domains;
- the target domain (war) and the source domain mappings;

The source domains are identified through *vehicles* of linguistic metaphors (parts which carry the weight of comparison). Bearing this in mind, there are two types of metaphoric relations in linguistic metaphors: 1. highly evocative relations which unambiguously indicate a specific source domain (anchors), and 2. ambiguous relations which may correspond to several source domains (Shaikh et.al 2014,215) and the choice is supposed to be subjective.

Table 2 shows different source domains conceptualizing war in relation to gender. All the metaphors retrieved from the texts are categorized and united by a variety of source domains identifying discourse-bound conceptual metaphors. The largest amount of metaphoric types is associated with *game/sport conceptual metaphor.* Evidence for the source domain *game* was found in the following lexemes: "gambit", "player", "game", "play", "push", "stretch", "exercise".

Table 2. *Different source domains conceptualizing war*

Source domain	Metaphoric types	Occurrences in male discourse	Occurrences in female discourse
game /sport	expansionist gambit (the world's biggest) player a game of Russian Roulette zero sum game play a dangerous game push stretch expansion exercise	3 8 2 2 7 1 1 1	
Defense	defense campaign safeguard lives retaliatory fire respond to the threats	4 1 2 1	
crime	violate territorial integrity campaign of killing	4 1	1
Problem	solution to the current crisis resolve the conflict	5 4	2

Adventure		adventure in assault cope with the challenge heepish heroes	1 8 1	
beast		unleash offensive the wolf that ate Georgia	4 2	
Natural disaster	***Fire***	hostilities flare up		1
	Volcano	Erupt break out spill-over combat	2 2 1	5
	Tornado	(violence) spiral out (the city) razed to the ground batter the neighbor	1	2 2
	Flood	death rain flush out torrent of refugees flow of refugees cleansing operation Ethnic cleansing	4	3 4 5 3 1 2

"Expansionist gambit" (a noun metaphor defined by the auxiliary concept "expansionist", example 1) indicates that "military intervention" which, like an opening in chess, is a maneuver intended to expand the borders of the warring country. In example 2, Putin is depicted as a dishonest player who skillfully manipulates the player – Georgia – in a "game of Russian roulette" (noun metaphor). Military incursion is like "a zero sum game" (noun metaphor), as the loss of a warring country (lost Georgian territories) became Russia's gain according to a game theory. Therefore, "military activities" are compared to "a game" and "warring country" to "a player".

The following lexical units "push", "stretch", "expansion exercise" (example 4) also belong to the general source domain of "game", conceptualizing military activities and a strategic deployment of forces. The text-bound CMs are: MILITARY INCURSION IS AN EXPANSIONIST GAMBIT, MILITARY INCURSION IS A ZERO-SUM GAME, WAR IS A GAME OF RUSSIAN ROULETTE, WARRING COUNTRY IS A PLAYER, MILITARY INCURSION IS AN EXPANSION EXERCISE which can be united by the general discourse-bound metaphor WAR IS A GAME. Mapping the source domain of GAME onto the target of WAR "*is a metaphor in which there is a clear winner and loser, and a clear end to the game. The metaphor highlights strategic thinking, team work, preparedness, the spectators in the world arena, the glory of the winning, and the shame of defeat*" (Lakoff 1992,473).

War as Game Mappings

Source Domain – Game	Target Domain – War
Participants of a game-players/contestants	Participants of war – warring countries/ soldiers
Moves of a game	Maneuvers/incursion/assault
Winner/loser	Conquering and defeated countries
Body movements	Strategic deployment of forces

In the expression "unleash offensive" (verb metaphor), the lexical unit "offensive" is compared to a "beast" that is "unleashed" in the fierce game of war. Underhill mentions in his comment that the linguistic expression of the cognitive metaphor primarily appeared in Shakespeare's *Julius Caesar,* where Mark Anthony says: "let loose the dogs of war" (Act 3, sc.1, 1.273 cited in Underhill 2003,144). According to our study, it is mostly associated with men. The "beast" source domain is evident in the metaphor "*the wolf that ate Georgia*"[GT 57], where the enemy is dehumanized and compared to a wolf.

War as Beast Mappings

Source Domain – Beast	Target Domain – War offensive
Scary and vicious, ready to attack	Aggressive soldiers ready to attack and destroy
Release from a leash	Strong and violent force becomes unrestrained

Another major domain is the domain of "natural disaster" which is represented by the subdomains of "fire", "volcano", "tornado", and "flood". In the example "hostilities flaring up", the quality underlying the conceptual mapping is the quality of fire – "intensifying" which is attributed to "hostilities". Moreover, Underhill identifies the metaphor "…to ignite a war" which presupposes a conceptual basis connected to the source domain "fire" (2004,143). Respectively, "ignite" and "flare up" are synonyms and self-explanatory as well. Therefore, the relation in the linguistic metaphor is an anchor which refers to a specific source domain "fire".

As mentioned before, some relations in the linguistic metaphors are not self-explanatory in terms of evidencing source domains. Rather, they could imply several options. In search of anchoring a relevant one, possible options come forward. A conceptual comparison has to be established between "cleans-

ing operation" – a lexical unit of the target domain of war – and the source domain which "flushes" out (verb metaphor). It could be a "flood" possibly flushing out objects, or it may as well be an "antiseptic" (iodine, peroxide) flushing out unwanted bacteria from a wound. The two possible source domains suggest alternative conceptual frames[6]: FLOOD-frame or ANTISEPTIC-frame.

Semantically, "flood" bears a negative connotation, whereas "antiseptic" has a more positive aspect. From a Georgian perspective, "cleansing operation" is more likely to be emotionally associated with a flood, as according to the given context, the people living in the gorge were forced out /flushed out of their dwelling. From a Russian perspective, the other conceptual frame would do, as the "storm troopers", like an antiseptic, flushed unwanted people out of the gorge. Therefore, the war reality framed from the Georgian perspective may be compared to FLOOD.

As for "cleansing operation", it is a metaphor on its own. "Cleansing" in military activity first appeared in the Bosnia and Herzegovina war and means a forceful displacement or removal of people from a place. In this meaning it stands quite close to "flush out". Therefore, we included it in the sub-domain of "flood" as one of the types of a natural disaster domain.

If we analyze the linguistic metaphor "the death rain", structurally, it is a noun metaphor ("rain" defined by an auxiliary concept – "death" meaning loss of lives) which substitutes the original target of comparison "bullets" and as a vehicle carries the weight of comparison. In this context *bullets* fall onto people like disastrous rain causing destruction through deluge and inundation.

Another sub-domain of "natural disaster" is "volcano". To elaborate on the conceptual comparison, the optional source domains have to be considered, as the metaphoric relations established by the verb "erupt" are not self-explanatory. The following lexical units "active volcano", "geyser", "tooth", and "rash" may all erupt. The variety of source domains introduces ambiguity through four alternative conceptual frames: WAR ACTION IS AN ACTIVE VOLCANO / GEYSER / TOOTH / RASH.

Nevertheless, war brings about destruction, devastation, and the loss of lives, the outbreak of which is conditioned by reaching the critical point of tensions in the region and is thus similar to a volcanic eruption. An analogical feature that draws "an active volcano" and "war" closer is the power of destruction. Therefore, the threats and danger posed by war are more likely to be associated with "an active volcano"-frame rather than "geyser", "tooth", or "rash" frames. Other linguistic variations for the frame could be "spill-over combat"

6 George Lakoff (2002) argued that metaphors can act as conceptual frames in many areas, presumably affecting people's attitudes, intentions and actions

and "break out". The conceptual frame here is WAR ACTION IS AN ACTIVE VOLCANO.

The next source domain is seen in the example "violence could quickly spiral out of control" (verb metaphor). The lexical unit which should go under scrutiny is the verb "spiral" as it establishes metaphoric relation in the expression. However, the source domains that can carry the weight of comparison in the case of "spiraling out of control" could be "tornado", "plane", or "car" (vehicle). Albeit it is more likely about a plane or a car that might spiral out of control, when a pilot or a driver cannot control a vehicle and the latter starts moving uncontrollably in a circular way. The same can also said about a tornado: "she felt as if a *tornado had settled deep in the pit of her stomach and was just starting to spiral out of control*" (Arthur 2008, 97), "*I am a Tornado. Sometimes life situations cause me to spiral out of control*" (Heitz 2014), "The *Red Tornado whizzed out of control* over the jungle canopy" (Wood 2011,18);

As it appears, the following conceptual frames compete: the WAR VIOLENCE IS A TORNADO-frame and the VIOLENCE IS AN OUT-OF-CONTROL VEHICLE-frame. The feature we would focus on is the "destructive power" of a tornado inflicted upon people and a residential area which is similar to the connotative meaning – the "destructive power" of war. The given context dictates the analogy between war violence and tornado as a source domain which may have other linguistic variations such as: "*batter* the neighbour" and "the city *razed to the ground*". Thus, WAR VIOLENCE IS A TORNADO.

The "volcano", "fire", "tornado", and "flood" text-bound CMs could be united under the general domain "natural disaster", which is presented in Table 2. It indicates the general discourse-bound CM: WAR IS NATURAL DISASTER based on the mapping.

War as Natural Disaster Mappings

Source Domain – Natural Disaster	**Target Domain – War**
Volcanic eruption	Military tensions reaching critical point
Destructive force of tornado	War violence
Disastrous Rain (falling down)	Bullets/ missiles
Flood/inundation	Military cleansing operation

The evidence for the source domain "defense" was found in the following linguistic variations: "safeguard lives"(verb metaphor), "retaliatory fire"(noun metaphor), and "respond to the threats" (verb metaphor) (Table 2). The lexical units "safeguard", "retaliatory", and "respond" are self-explanatory in terms of highlighting the defensive side of war rather than destruction and the loss of lives. It is interesting to note that the conceptual metaphor WAR AS DEFENSE first appeared in Underhill's work *War in Iraq* (2003,142) with the following linguistic variations: *"(George Bush) has rewritten America's security doctrine around the notion of pre-emption, so that he can confront the worst threats before they emerge"* or *"France and Germany both worried about America's claim to a right pre-emptive action to deal with new threats from terrorism and weapons of mass destruction"*.

War as Defense Mappings

Source Domain – Defense	**Target Domain – War**
Resistance against danger	Military actions/measures against enemy
A thing or person providing protection	Country Armed forces
Protecting resources	Security doctrin

As for war being conceptualized as a "crime", the following lexemes "violate territorial integrity" (verb metaphor), "campaign of killing" (noun metaphor) take the weight of comparison (Table 2). The basic meaning of the lexeme "violate" is to go against or refuse to obey a law, or to disturb or not respect someone's privacy. In the given context it implies the forceful incursion of armed forces into another country's territory, which makes the phrase metaphoric. As for "campaign", the basic meaning is a series of planned activities to achieve a particular social, commercial, or political aim. The basic denotative meaning is positive. However, the lexeme "killing" ascribes a negative connotation to the lexeme "campaign". Thus, two text bound CMs emerge: WAR IS A VIOLATION OF TERRITORIAL INTEGRITY and WAR IS A CAMPAIGN OF KILLING which stress the criminal side of war. The two text-bound CMs can be united by the following discourse-bound metaphor: WAR IS CRIME

War as Crime Mappings

Source Domain – Crime	Target Domain – War
Criminals	Intruding armed forces of a warring country
Building is burgled	Country is intruded upon
A person is dishonored	Territorial integrity is infringed

Our study identified the source domain conceptualizing war as "adventure" (Table 2) based on the following linguistic variations: "adventure in assault" (noun metaphor), "cope with the challenges" (noun metaphor), and "sheepish heroes" (noun metaphor) (example 5). The vehicles of the linguistic metaphors are self-explanatory and point to the source of comparison established between the challenges of adventure and military assault, soldiers and adventurers/heroes. Thus, they indicate the following text-bound CM: ASSAULT IS AN ADVENTURE, MILITARY INTERVENTION IS A CHALLENGE, SOLDIERS ARE SHEEPISH HEROES. The mapping of the source and target domains results in the discourse-bound CM: WAR IS AN ADVENTURE.

War as Adventure

Source Domain – Adventure	Target Domain – War
Adventurer	Soldiers/ armed forces
Challenges	Strategic interests
Adventure destinations	Territories of warring countries
Seek adventure	Assault/attack

The last source domain presented in Table 2 is "problem" and the "war as a problem" conceptual frame is realized through the expressions "solution to the current crisis" (noun metaphor), "resolve the conflict" (verb metaphor). The lexical units undergoing scrutiny are "resolve" and "solve", the basic meaning of which is to find a method or process of dealing with a problem. In the given context, the property of "problem" is ascribed to "war", which like a complex sum requires resolution so that the country finally emerges from crisis. The metaphoric lexical units are self-explanatory and indicate the source of comparison – problem. Therefore, the CM is: WAR IS A PROBLEM.

War as Problem Mapping s

Source Domain – Problem	Target Domain – War
A person/entity who deals with it	Government/Armed forces are involved
Requires logical thinking	Requires strategic thinking
Complexity	Crisis

4.3. Systematicity of Conceptual Metaphors for war

The case study reveals that there are some source domains which are predominantly ascribed to the male discourse participants, with such conceptualizations of war as: *game/sport, defense, adventure*, and *beast*. As for the the source domains *natural disaster, crime*, and *problem*, these are more common with women (Table 3).

Table 3. *Results of metaphoric systematicity for different source domains*

Source domains	Metaphoric Types		Metaphoric Tokens		mTTR		Metaphoric Density	
	male	female	male	female	male	female	male	female
game/ sport	8 –		25 –		0.32 –		0.86 –	
Defense	4 –		8 –		0.5 –		0.28 –	
Crime	2 1		5 1		0.4 1		0.17 0.04	
Problem	2 1		9 2		0.22 0.5		0.31 0.07	
Adven-ture	3 –		10 –		0.3 –		0.35 –	
Beast	2 –		6 –		0.3 –		0.21 –	
Natural disaster	5 10		10 28		0.5 0.36		0.35 0.98	
Overall	26 12		73 31		0.36 0.39		2.52 1.09	

However, the overall mTTR shows that male and female discourse are lexically more or less equally varied (0.36 and 0.39 respectively for male and female). However, male discourse is more varied due to some metaphoric expressions (*game/sport, defense, crime, problem, adventure*, and *beast* metaphors).

The *natural disaster* general source domain incorporates several sub-do-

mains out of which the *flood* subdomain is more common for female discourse than the male one. The other subdomains of the *natural disaster* CM are shared by male participants, but with less frequency/density.

Metaphoric density indicates that the prevailing conceptual metaphor for male discourse is *game/sport* CM (0.86 per 1000 words) and *natural disaster* CM (0.98 per 1000 words) for female discourse. As for the overall density, male discourse is 2 times denser than the female one (2.52 and 1.09), indicating that men used metaphoric expressions more than women did, with similar lexical variety though.

4.3. BYU Corpora-based Data

The case study revealed the tendency for different framing models of war reality due to gender impact. The media framing of the 2008 Georgian-Russian war through conceptual metaphors reveals that men associated war mostly with game/sport and women with disaster. Therefore, we used the BYU corpora to enhance the results of the case study by identifying the prevailing metaphoric expressions for male and female discourse.

Table 4 (see Appendix) displays the results of the linguistic inquiry for the metaphoric expressions grouped according to the different source domains. The metaphoric frequencies are displayed across 5 corpora: COCA, COHA, NOW, GLOBWE, and BNC where the letters *m, f*, and *n* stand for *male, female,* and *no meta data* (without the indication of gender of the discourse participant) respectively.

Along with the metaphoric expressions from Table 2, the ones present in the given corpora, the results include the metaphoric expression "war is a game…". In this case the conceptual basis for a variety of linguistic interpretations is "pasted" into the discourse as a direct conceptualization, such as Calusewitz's metaphor "War is politics pursued by other means", where the target and source domains of the metaphor are verbally given in the text conjoined with the verb "to be".

The most notable ones are "*War is a game of pleasure, rather than dark hazard*" (N3) and "*War is a game of pure chance, in which great leaders form their plans on some unintelligible inspiration*" (N7). Also, "*War is a game, which, were their subjects wise, kings would not play at*" (N1-William Cowper) in COHA (Concordance List 1, see Appendix).

In GLOBWE (Concordance List 2, see Appendix): "*In many parts of the world, war is a game, in which the individuals can win counters – counters which bring him prestige in the eyes of his own sex; he plays for these counters as he might, in our society, strive for a tennis championship. Then proving oneself a man and proving this by success in organized killing due to a definition which*

many societies have made manliness" (N2), or "*War is the game of the wits for the general*" (N4 – a Descartesian attitude towards military skills). "*War is a game of strategy fought between generals, and soldiers are unwitting participants*" (N8 – Patrick Wyatt, a journalist). Or Churchill's quote: "*War is a game that is played with a smiling face, if you can't smile, grin, keep out of the way till you can*" (N9).

And in the NOW corpus (Concordance List 3, see Appendix): "*War is a game played according to rules accepted by both sides… We are sportsmen not butchers, we shoot down planes, not pilots*" (N5 – Red Baron of World War I, Manfred von Richthofen). "*War is a game tailor-made for fans of berserk*" (N 7 – Richard Eisenbeis, a journalist).

Chart 1. *Frequencies of metaphoric expressions for war grouped according to different source domains*

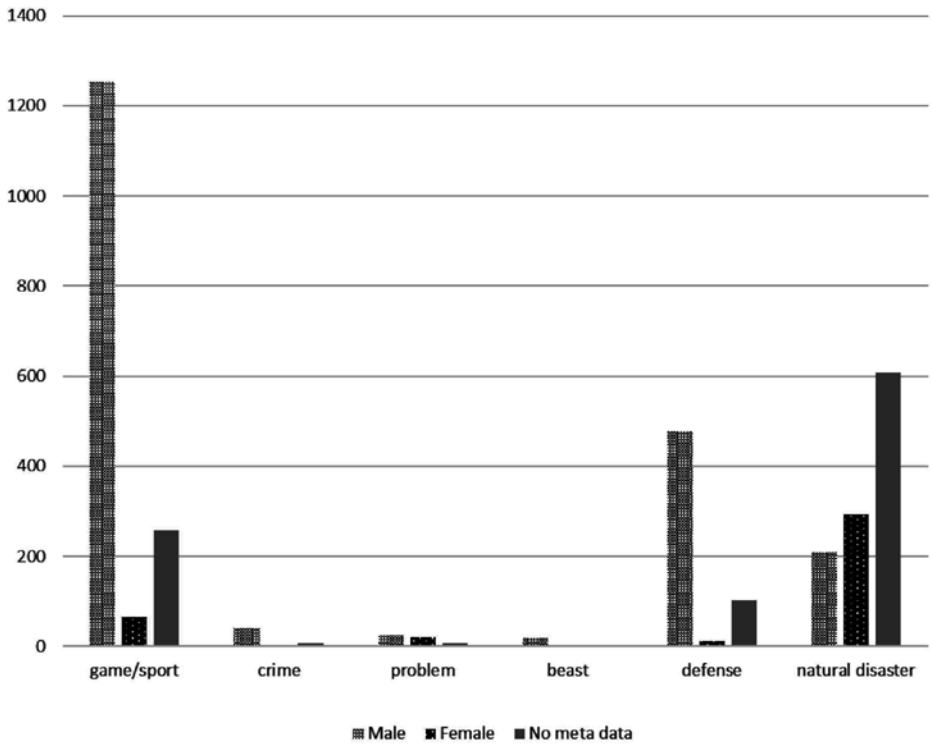

To reveal the prevailing metaphoric frames in terms of conceptual metaphors with regard to gender, the frequencies of metaphors have been added up and displayed in Chart 1 where the linguistic metaphoric expressions are grouped according to the source domains. The prevailing frames for the male

discourse participants are "war is a game" and "war is defense" implying a variety of linguistic variations (Table 4, Appendix). As for women, the following frame prevails: "war is a natural disaster".

5. Discussion and Conclusion

The undertaken case study was an attempt to find out how gender influences the male and female choice of conceptual metaphors with regard to the reality of war in the media covering the 2008 Russian-Georgian armed conflict. The differences and particularities in the metaphoric expressions and conceptual basis accordingly suggest that there is a tendency that male and female participants may have different framing models applied to the reality of war.

The most essential part of the research was the identification of conceptual metaphors. The axis of conceptual metaphor is a source domain carrying the weight of comparison. Therefore, evidencing them is crucial. The linguistic metaphoric expressions structurally represented by *nouns* or *nouns defined by auxiliary concepts* introduce less ambiguity in source domain identification as they point at the source of comparison. Such linguistic metaphoric expressions were "death rain" (for the female discourse participants), "expansionist gambit", "a game of Russian roulette", "a zero sum game", "adventure in assault", "defense campaign/practice", and "player" (prevalent in the male discourse participants' discourse).

As for the linguistic metaphoric expressions structurally represented by verbs or verbals ("erupt", "spiral out of control", "flush out"), they may suggest a variety of metaphoric frames if they are not self-explanatory in implying a plausible source domain ("unleash", "flare up"). To evidence the choice of a metaphoric frame, we looked at the denotative (literal or dictionary meaning as well as the origins of a word) and connotative (emotional and imaginary association surrounding a word) meanings of a word. Connotative meanings of a word supported the choice of cognitive frames such as: CLEANSING OPERATION IS A FLOOD, WAR ACTION IS AN ACTIVE VOLCANO, and WAR VIOLENCE IS A TORNADO. However, the choice of metaphoric frames might be subject to further tests verifying the attribution of source domains based on more substantial evidencing.

Evaluating the aforementioned in terms of metaphor systematicity, the study showed that the metaphoric density of conceptual metaphors for male discourse participants is almost twice as much as for female participants, 2.52 and 1.09 respectively, with a similar lexical variety though (mTTR 0.36 for male and 0.39 for female). These data indicate that men appear more metaphorically

active in the given discourse than women. Although the index of the lexical variety of metaphors is similar with both genders, there is a difference between the preferred lexical units/lexemes used metaphorically by men and women in the discourse. According to the study, the cognitive metaphors "chosen" by male discourse participants predominantly framing war as "a game" might be an indication of an aggressive and competitive mindset, a typical masculine trait. As for the framing of the reality mostly as a "natural disaster" – associated with female participants – it reflects a more or less different subjective reality, which stresses fleeing, destruction, the loss of lives etc.

As for the BYU corpora data, they reveal the prevailing patterns for male and female discourse, such as men associating war mostly with political game and defense, whereas women associating it more with natural disaster. The existence of natural disaster metaphors is pervasive in [this] discourse (Charteris-Black 2006; Wodak 2006) as they indicate the behavior of natural forces transmitted onto war. These metaphors were present in the female discourse as well as in the male one based on our study. However, the prevailing tendencies/frequencies of the male and female discourse highlight the particularities and differences of framing attitudes.

Based on the aforementioned, the case study we conducted puts forward the probability of a gender-based "preference" of metaphors which starts at cognitive level. As Lakoff and Johnson put it, "Metaphors may create realities for us, especially social realities" which reinforce their persuasive power (1980,156). Moreover, "by using particular metaphors writers can therefore define the topic, argue for that conceptualization, and persuade readers to share in their metaphor and thus to relate to them. In short, metaphor is ancillary to constructing a particular view of reality" (Koller 2004,2). Therefore, through the selective choice of conceptual metaphors, male and female discourse participants are likely to create different realities somewhat gendering the war discourse.

There might be a variety of factors influencing such a prevalence of cognitive models such as understanding war as "*the space where women… are not*" (Higonnet 1995,87). The memory of the Great War was defined as a masculine subject and in many respects men and women "were fighting different wars" (Watson 2004). Watson argues that these differences should be acknowledged noting that: "*how people thought about gender and class…profoundly influenced how they imagined the experience of different kinds of war work*" (ibid., 6). Historically, wars profoundly influenced gender regardless of culture and nation (Goldstein 2001) and today the media continues to play a significant role in influencing the images and perception of war in our heads (Lippman 1922).

Such pictures viewing war as men's domain, their business, are so ingrained in our human existence (Goldstein 2001) that they become naturalized.

In this sense, metaphors are like implicit power which may gender reality as well as reflect power relations, as "metaphorical activity occurs at sites of difference, in struggles over power" (Kress 1989,71). If we consider the conceptual metaphors associated with the male discourse participants, they could put men in more powerful discursive positions as they perceive reality as "a competitive game and defense" which is the embodiment of Calusewitz's metaphor: "War is politics pursued by other means". This model of conceptual metaphor possibly stresses men's competitive participation and their discursive hegemony. By contrast, constructs of women's cognitive model of reality more or less highlight the repressive and devastating force of war, which probably put them in a more feeble position. Presumably, metaphors continue to reinforce gender stereotypes that are socially accepted and could be an indication that discursive power remains in the hands of the dominant group.

The significance of a critical analysis of conceptual metaphors is its contribution towards acquiring new attitudes and ways of thinking with regard to conflicts requiring a departure on its part from the old stereotyped cognition. The changes in metaphorical use of language may influence subsequent action (Sapienza 1987) through triggering a perceptual shift (Sackman 1989). The so-called "perceptual shift" will also be reflected in the media discourse as a crucial socio-linguistic tool for eradicating asymmetries in discourse as well as in social life.

The present study on a critical analysis of conceptual war metaphors associated with gender and based on the particular case of the 2008 Georgian-Russian war, was the combination of qualitative and quantitative analysis. The results obtained from the case study show prevailing tendencies of gendered metaphorical representations which contributed to the conclusions we drew above. As for the BYU corpora, the considerable amount of gender-annotated material supported the results of the case study. However, there is another limitation to the applied corpus, as the texts are not completely annotated in terms of the text-producer's gender.

Based on the aforementioned, the results cannot be entirely generalized at this stage and are subject to further tests verifying the choice of gender-linked conceptual frames. We reckon that the human cognition revealed through the prevailing conceptual metaphors in male and female discourse would reveal similar results if not the same in other cases as well.

In summation, it would be interesting to test the tendencies in another more substantial corpus such as the Bank of English COUILD Corpus for fur-

ther research and significant results; the research may also take the following directions such as source domain attribution or the choice of certain metaphors from the perspective of a text-recipient, as well as the study of the ideological effects of conceptual metaphors.

Appendix

Mini Corpus: The Georgian Times (August 11 – September 15, 2008)

Subcorpus A

[GT 1] Georgia All Alone in Standoff with Russia. (Ketevan Khachidze-Journalist) 11/08/2008 p.2,3

[GT 5] Opposition Declares Moratorium on Domestic Political Disputes. (Nino Japaridze-Journalist) 11/08/2008 p.6

[GT 6] Georgian Rally for Sick and Wounded.(Rusudan Gvazava-Journalist) 11/08/2008 p.6

[GT 7] Human Chain Stretches from Russian Embassy to Freedom Square. (Nino Japaridze) 11/08/2008 p.6

[GT 9] Georgian Conflict Alert: the Need for an Immediate End to Hostilities in South Ossetia. (Nino Japaridze)11/08/2008 p.7

[GT 10] Hackers Also Target Saakashvili's Site. (Nino Japaridze) 11/08/2008 p.8

[GT 11] Russian Hackers Attack Georgian Websites. (Nino Japaridze)11/08/2008 p.8

[GT 14] What Will Stop Russia? (Nino Japaridze) 18/08/2008 p.2.

[GT 15] Gori Razed to the Ground. (Nino Japaridze)18/08/2008 p.3

[GT 17] Refugees Flee to the Capital. .(Rusudan Gvazava) 18/08/2008 p.6

[GT 20] Roki-Tunnel of Misfortune. (Marika Kakhadze-Journalist) 18/08/2008 p.3,8.

[GT 21] Georgians Rally Worldwide to Protest Against Russia's Offensive. (Eka Chikovani-Journalist)18/08/2008 p.10

[GT 24] Georgia: Russian Cluster Bombs Kill civilians.(Nino Japaridze) 18/08/2008 p.13

[GT 25] Nino Burjanadze: "Demonstrating unity is very important but we have nothing to celebrate". 18/08/2008p.13. (Nino Burjanadze-opposition party leader)

[GT 26] "Putin Cannot be Stopped by Russian Public Opinion" – Valeriya Novodvorskaya – politician). 18/08/2008 p.16

[GT 28] IOC Comments on Situation in Georgia. (Giselle Davies-Head of

IOC) 11/08/2008 p.3
[GT 29] Russia Leaves but Stays. (Nino Japaridze)25/08/2008. p.2
[GT 30] Russian Won't Ever Stretch the Skins of Georgians on Drums. (Nana Gagua-Journalist)25/08/2008. p.2
[GT 32] Georgia Sues Russia in the Hague and Strasbourg for "Ethnic Cleansing". (Dali Bzhalava-journalist) 25/08/2008. p.3
[GT 34] Who Here Helped Russia Occupy Georgia? (Dali Bzhalava) 25/08/2008 p.5,10
[GT 37] Despite Provocation, Politicians Stand Together. (Nino Japaridze)25/08/2008. p.8
[GT 40] New "Weapon" Against Georgia – Forest Fires. Nino Japaridze)25/08/2008 p.11
[GT 41] More Victims of Russian Peace. (Shorena Tsivkarashvili-journalist) 25/08/2008 p.13
[GT 42] Tsotne Bakuria: "Saakashvili has fulfilled the most beautiful dream of Russia". 18/08/2008 p.16 (Jana Asanidze-Journalist)
[GT 43] In War and Peace. (Tinatin Dzhaparidze) 25/08/2008 p.18,19.
[GT 44] Why do Georgian Emigrants in Russia Keep Silent? Nino Japaridze) 25/08/2008 p.18
[GT 46] GORI – the town which has survived. Nino Japaridze) 01/09/2008 p.3.
[GT 49] Dead but not forgotten. (Rusudan Gvazava)01/09/2008 p.4
[GT 51] "The Population is assisting us immensely, but what is the government would take care of us as well?" (Shorena Tsivkarashvili) 01/09/2008 p.5
[GT 54] We shall Overcome, Says Business Community.(Manana Abashidze) 01/09/2008 p.9
[GT 55] Rompetrol Has Enough European To Last Several Months. (Manana Abashidze)01/09/2008 p.9
[GT 59] Much is Promised, But What Will It Deliver? Nino Japaridze) 08/09/2008 p.6
[GT 64] We Hope a Kind Rainbow Will Replace the Death Rain Soon. Nino Japaridze) 08/09/2008 p.17
[GT 65] Russia's Hard Stance on EU Observers May Challenge EU-Bordered Deal. Nino Japaridze) 15/09/2008 p.2
[GT 66] Burjanadze Presses for Facts. (Ketevan Khachidze-Journliast)15/09/2008 p.4
[GT 67] Salome Zourabishvili : "Resolution in Georgia stalled with frozen relations in Europe". p.5 (opposition party leader)

Subcorpus B

[GT 2] Europe has learned nothing from the Crimes of Hitler. (Kakha Lomaia – State Secretary of Georgia) 11/08/2008 p.2

[GT 3] Obama, McCain Urge Restraint in Georgia. (Obama and McCain cited) 11/08/2008 p.3

[GT 4] Russia Crosses the Line. 18/08/2008 (Richard Holbrooke and Ronald Asmus-Journalists) p.17

[GT 8] Euronews Lies About South Ossetia Fighting. (I.G. Chopan – Journalist) 11/08/2008 p.7

[GT 12] The SU-24 Bomber and Russian Military Diplomacy. (Amiran Salukvadze-Journalist) 11/08/2008 p.8, 13.

[GT 13] Mzhavia Demands an UN Administration for Gali. (Temur Mzhavia – Head of Legitimate Government of Abkhazia) 11/08/2008 p.10

[GT 16] We came in to Get saakashvili Out, say Russians.(Aleko Akobia – Journalist) 18/08/2008 p.5

[GT 18] Neo-Imperial Russia's True Geopolitics in Waging War Against Georgia. (Vakhtang Maisaia – Chairman of Foreign Policy Association in Georgia) 18/08/2008 p.8

[GT 19] The Russian-Georgian War Was Pre Planned in Moscow. (Pavel Felgenhauer – Journalist) 18/08/2008 p.8

[GT 22] Putin Deliberately Destroys Reputation of the Russian Federation. (Merab Pachulia-Journalist) 18/08/2008 p.10

[GT 23] "We hope that we will, in future, be much better positioned to win any information war". (Malkhaz Gulashvili – President of Media Holding)18/08/2008 p.11

[GT 27] What the West Can Do?(Richard Holbrooke) 25/08/2008 p.16

[GT 31] Strob Talbott: "Not Clear What Russia is going to do next". 25/08/2008. p.3 (President of Brookings Institute)

[GT 33] Georgia Invaded: A Test Case for NATO. (Nodar Tangiashvili Journalist) 25/08/2008 pp.4,5.

[GT 35] Putin Cheats in "New Great Game" of "Russian Roulette". (Merab Pachulia-Journalist) 25/08/2008 p.6.

[GT 36] Gone from Senaki but not Very Far. (Aleko Akobia-Journalist) 25/08/2008 p. 8

[GT 38] Gia Karkarashvili: "If we had fought better, our tanks would be at the Roki Tunnel, not at Igoeti". (Former MP and Minister of Defence of Georgia) 25/08/2008 p.9,10.

[GT 39] Mamuka Areshidze: War Toll is Higher than Official Data Suggests" (Political analyst and expert) 25/08/2008 p.9,10

[GT 45] "It doesn't matter who began war because that is a childish question which attempts to skirt the problems". (Ralph Halbig – Journalist) 25/08/2008 p.18

[GT 47] "Power Politics and historical legacies still matter" – Cory Welt (Specialist on Georgia) 01/09/2008 p.4

[GT 48] The EU Wakes Up, But Up To What Point? (Nodar Tangiashvili) 01/09/2008 p.4

[GT 50] Russia Has Lined Up Its Dominoes. (Mamuka Areshidze) 01/09/2008 p.4

[GT 52] Temur Yakobashvili: "We should not rely on the international organizations in which Russia has a right of veto". (Minister of Reintegration) 1/09/2008 p.6

[GT 53] "I know if I go back home in Abkhazia, I will never be able to leave again" (Former resident and IDP from Abkhazia) 01/09/2008 p.6

[GT 56] Georgia Splits the Kremlin. (Andrei Piontkovsky – Political analyst) 01/09/2008 p.16

[GT 57] The Wolf that Ate Georgia. (Antonio Cassese – Jurist specializing in international law) 01/09/2008 p.16,17.

[GT 58] Georgia: More Sinned Against than Sinning. (Andrew Webb – resident in Georgia) 01/09/2008 p.18,19.

[GT 60] The USA Energy Security "Caucasus" Vector: Why did Cheney Visit the Region??? 08/09/2008 (Vakhrtang Maisaia) p.8

[GT 61] Shalva Pichkhadze: EU Condemns Russia for "Excessive Use of Force, and not for the Use of Force… (Shalva Pichkhadze Political Adviser) 08/09/2008 p.9

[GT 62] David Bakradze: "I hope the CIS countries will withstand Russia's political pressure". 08/09/2008 p.9 (Chairman of the parliament)

[GT 63] Tsotne Gamsakhurda's Letter to the Georgian Times: If Georgians living in Russia decided to appropriate a region of Russia for themselves, would Russia be so acquiescent to their demands? (The son of Georgia's first President) 08/09/2008 p.10

[GT 68] Why and How Georgia Overlooked the Russia's Aggression??? (Vakhtang Maisaia) 15/09/2008 p.8

Table 4. *Source Domains distribution across BYU corpora data*

Source Domain	Metaphor	COCA			COHA			NOW			GLOBWE			BNC		
		m	**f**	**n**	**M**	**f**	**n**	**m**	**f**	**n**	**m**	**f**	**n**	**m**	**F**	**n**
game/ sport	war play*	6	2	-	39	2	-	231	18	18	81	-	35	5	-	-
	zero sum game	78	12	-	18	1	-	388	26	123	363	21	78	17	-	-
	war is a game	-	-	-	10	-	-	7	-	1	7	-	3	-	-	-
crime	violat* territorial integrity	-	-	-	-	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-
	campaign of killing	4	-	1	-	-	-	26	4	7	3	-	2	-	-	-
problem	resolve conflict/ war	6	16	3	11	-	-	1	-	-	-	1	-	3	1	1
	solution to war	-	-	-	-	-	-	4	2	-	1	2	3	-	-	-
Beast	unleash war/ offensive	1	-	-	1	-	-	14	-	-	2	-	3	2	-	-
defense	defense campaign	2	1	-	1	-	-	16	-	5	4	-	-	1	1	2
	retaliatory fire	2	-	-	-	-	-	275	5	64	22	-	11	1	-	-
	safeguard lives	3	-	-	-	-	-	141	6	16	9	-	4	1	-	-
natural disaster	war erupt*	18	8	8	8	4	3	64	151	391	14	19	85	2	3	9
	war spill* over	-	1	-	-	-	-	11	11	19	4	10	7	1	-	-
	rain of death	-	1	-	4	2	2	2	1	2	2	5	1	1	-	-
	violence spiral* out	1	-	-	-	-	-	6	8	12	1	6	5	-	-	-
	hostilities flare* up	1	-	-	1	-	1	3	3	-	1		1	-	-	-
	soldiers flush* out	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
	torrent of refugees	10	2	-	8	4	3	6	2	-	16	36	25	2	-	4
	cleansing operation	-	-	-	-	-	-	16	10	24	4	5	6	1	-	1

Concordance List 1. WAR IS A GAME in COHA

corpus.byu.edu/coha/

Corpus of Historical American English

SEARCH FREQUENCY CONTEXT

CLICK FOR MORE CONTEXT [?] SAVE LIST CHOOSE LIST CREATE NEW LIST [?]

1	1832	MAG	NorthAmRev	A	B	C	philosophy on this subject is contained in the words of Cowper: War is a game, which, were
2	1835	NF	EssayOnRateWages	A	B	C	such a curse as to the labourers. " Senior. u War is a game, which, were their subjects wise,
3	1837	FIC	LettersLuciusM	A	B	C	about to extend their dominion over new territories, and to whom war is a game of pleasu
4	1839	MAG	USDemRev	A	B	C	main cause of war and the mode of removing it, that war is a game which, if nations were
5	1843	FIC	LettersFromNew-	A	B	C	to inspire terror, which leads to the execution of spies. War is a game, in which the devil pla
6	1856	FIC	EutawASequelThe	A	B	C	. We are strong, and will make good fight; but war is a game of great uncertainty. Panics are
7	1889	MAG	NorthAmRev	A	B	C	and Washington in the Peninsula. There are some who think that war is a game of pure che
8	1904	MAG	Nation	A	B	C	truths, happy will Peace Congresses be if they boldly utter them War is a game which kings
9	1981	FIC	Lionireland	A	B	C	had you for his dinner. Idiot child, do you think war is a game for babies to play? " The exub
10	1981	FIC	Lionireland	A	B	C	had you for his dinner. Idiot child, do you think war is a game for babies to play? " The exub

Concordance List 2. WAR IS A GAME in GLOWBE

Corpus of Global Web-Based English (GloWbE)

SEARCH FREQUENCY CONTEXT

CLICK FOR MORE CONTEXT [?] SAVE LIST CHOOSE LIST CREATE NEW LIST [?]

1	BD B	nerdreviewer.com	A	B	C	like. Because for them, for most children in the world today, war is a game, so they like it. And this movie, because they
2	GB G	opu.org.uk	A	B	C	going out on a war party. # In many parts of the world, war is a game in which the individual can win counters - counter
3	GB B	order-order.com	A	B	C	the Faille accusations of indiscriminate Israeli bombing of civilian targets? # Casual Observer thinks war is a game or is
4	HK G	home.mira.net	A	B	C	by travel ". # Military: what is the epistemology of the Conqueror? War is a game of wits for the general. It is not a physi
5	IE G	...threads-of-aether.net	A	B	C	perils (except by proxy, and that doesn't count). Gears of War is a game aimed squarely at the male demographic who
6	IN G	...sharewarecentral.com	A	B	C	country's destiny, suffers... # Stargate Empire at War 1.0 Stargate Empire at War is a game mod for Stargate fans. This
7	PK G	interislam.org	A	B	C	Before going away, he shouted as loudly as he could: Assuredly, war is a game of chance. This day avenged the day of
8	US G	codeofhonor.com	A	B	C	than the unit AI. # Panel: Stugik # First of all, Blood War is a game of strategy moreso than StarCraft 2. The only match
9	US G	rense.com	A	B	C	shattered 14 # Churchill and Roosevelt knew what was going on. Churchill bragged that " War is a game that has to be
10	US B	vg247.com	A	B	C	, is something I don't understand and is incredibly distasteful. # Gears of War is a game of excessive violence and very lit

Concordance List 3. WAR IS A GAME in NOW corpus.

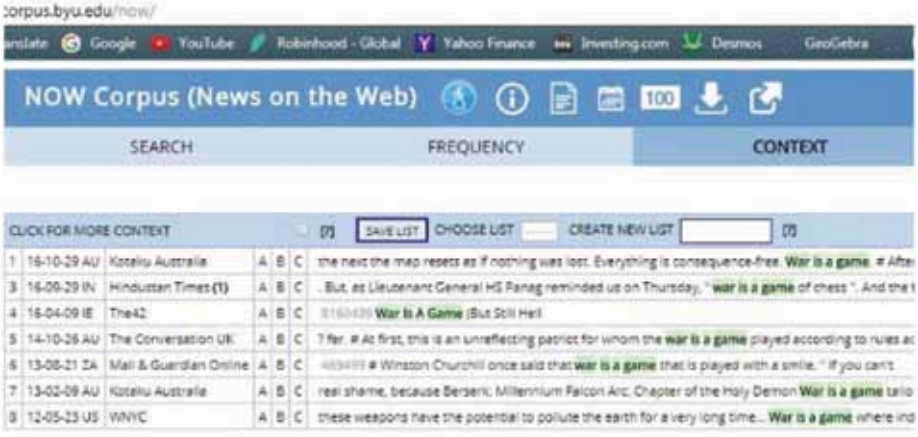

References

Arthur, C. Artist. 2008. *Guarding His Body.* Kimani Press.

Bucholtz, Mary. 2003. Theories of Discourse as Theories of Gender: Discourse Analysis in Language and Gender Studies. In *The handbook of Language and Gender,* ed.J. Holmes and M. Meyerhoff, 43-68. Malden/Oxford: Blackwell Publishing.

Butler, Judith. 1990. *Gender Troubles: Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Routledge.

Cameron, Deborah.1992. *Feminism and Linguistic Theory*. 2nd ed. London: Palgrave Macmillan.

Cameron, Deborah. 2001.*Working with Spoken Discourse*. London: Sage.

Cameron, Lynne. 1999. Operationalising "Metaphor" for Applied Linguistic Research. In *Researching and Applying Metaphor,* ed. L. Cameron and G. Low, 3-29. Cambridge: Cambridge University Press.

Chamberlain, Mary, and Paul R. Thompson. 2004.*Narrative & Genre: Contexts and Types of Communication.* New Jersey: Transaction Publishers.

Charteris-Black, Johnathan. 2004. *Corpus Approaches to Critical Metaphor Analysis.* Hampshire/ New York: Palgrave Macmillan.

Charteris-Black, Johnathan. 2006. Britain as a Container: Immigration Metaphors in the 2005 Election Campaign. In *Discourse & Society* 17, no. 5 (September): 563-581

Chouliaraki, Lilie, and Fairclough, Norman. 1999. *Discourse in Late Modernity: Rethinking.* Edinburg: Edinburg University Press

van, Dijk, Teun, A. 193a. *Elite Discourse and Racism*. Newbury Park, Califor-

nia: Sage. van, Dijk, Teun, A. P1993b. Principles of Critical Discourse Analysis. In *Discourse and Society* 4, no.2:249-83

Fairclough, Norman. 1989. *Language and Power*. London: Longman.

Fairclough, Norman. 1992. *Discourse and Social Change.* Cambridge: Polity Press.

Fleischmann, Suzanne. Language and Medicine. 2001. In *The Handbook of Discourse Analysis,* ed. D. Schiffrin, D. Tannen and H.E. Hamilton, 470-502. Malden: Blackwell Publishing.

Genco, James. 2012. *Into the Tornado of War*. Abbott Press.

Gibbs, Raymond, W. 1994. *The Poetics of Mind: Figurative Thought, Language, and Understanding.* Cambridge: Cambridge University Press.

Goatly, Andrew. 1997.*The Language of Metaphors*. London: Routledge.

Goldstein, Joshua,S. 2001. *War and Gender. How Gender Shapes the War System and Vice Versa*. Cambridge: Cambridge University Press.

Gustafsod, Per, E. 1998. Gender Differences in Risk Perception: Theoretical and Methodological Perspectives. In *Risk Analysis: An International Journal,* ed. L. Anthony Cox, Jr.ISI Journal Citation Reports 18, no.6 (December) :805-811

Haitz, R. Alina. 2014. *I AM … Daily Reflections to Uplift your Soul and Connect You to Mother Earth.* Bloomington IN*:* Balboa Press.

Halliday, Michael, Alexander, Kirkwood. 1978. *Language as Social Semiotic.* London: Arnold.

Higonnet, Margaret, R. 1995. Another Record: A Different War. In*Women's Studies Quarterly* 23, no 3-4 :85-96.

Hollingsworth, Susan, B. 2006. The Impact of Gender on the Use of Metaphors in Media Reports Covering the 2003 Gulf War in Iraq, Master's thesis, University of Missouri, Columbia, USA.

Kirvalidze, Nino. 2009. Metaphoric Conceptual Parallelisms in American and Georgian Political Discourse (Based on the material of 2008 Russian-Georgian War).“Humanities in Informational Society”. International Conference, vol.1. 177-181 Batumi: Shota Rustaveli State University.

Koller, Veronica. 2004. *Metaphor and Gender in Business Media Discourse: A Critical Cognitive Study.* Basingstoke; New York: Palgrave Macmillan.

Koller, Veronica, and Elena Semino. 2009. Metaphor, Politics and Gender: A Case Study from Germany. In *Politics, Gender and Conceptual Metaphors,* ed. K. Ahrens*,* 9-35.Basingstoke: Palgrave.

Kovecses, Zoltan. 2008. Conceptual Metaphor Theory. Some Criticism and Alternative Proposals. In *Annual Review of Cognitive linguistics.* (June):168-184.

Kovecses, Zoltan. 2010. *Metaphor: A Practical Introduction.* Oxford: Oxford University Press.

Kress, Gunther, R. 1989. *Linguistic Process in Sociocultural Practice,* 2nd ed. Oxford: Oxford University Press.

Lacey, Nick. 2000. *Narrative and Genre: Key Concepts in Media Studies.* London: Palgrave Macmillan.

Lakoff, Robin. 1975. *Language and Women's Place.* New York: Harper and Row.

Lakoff, George. 1987.*Women, Fire and Dangerous things: What Categories Reveal about the Mind.* London: University of Chicago Press.

Lakoff, George. 1992. Metaphor and War: The Metaphor System to Justify War in the Gulf. In *Thirty Years of Linguistic Evolution,* ed Putz Martin, 463-481. Philadelphia, Amsterdom: John Benjamins Publishing Company.

Lakoff, George. 1993. The Contemporary Theory of Metaphor. In *Metaphor and Thought*. ed. A.Ortony 2nd ed. 202-251. Cambridge: Cambridge University Press.

Lakoff, George, and Mark Johnson. 1980. *Metaphors We Live By.* Chicago, London: Chicago University Press.

Lakoff, George. 2002. *Moral Politics: How Liberals and conservatives think.* Chicago:University of Chicago Press.

Langacker, Ronald. 1987. *Foundations of Cognitive Grammar*. *Theoretical Prerequisites*. vol. 1 Stanford: Stanford University Press.

Lippman, Walter. 1921. *Public Opinion.* New York: Free Press. McEnery Tony, Richard Xiao Yukio Tono. 2006. *Corpus-Based Language Studies: An Advanced Resource Book.* London and New York: Routledge.

McEnery Tony, Wilson Andrew. 2001. *Corpus Linguistics: An Introduction.* Edinburgh: Edinburgh University Press.

Musolff, Andreas. 2004. *Metaphor and Political Discourse: Analogical Reasoning in Debates about Europe.* Houndmills; Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Nye, Joseph. 1990. *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power.* Basic Books.

Nye, Joseph. 2008. *The Powers to Lead.* New York: Oxford University Press.

Pragglejaz Group. 2007. MIP: A Method for Identifying Metaphorically Used Words in Discourse. In *Metaphor and Symbol* 22 (January): 1-39.

Reddy,Michael, J. 1979. The Conduit Metaphor: A Case of Conflict in Our Language about Language. In *Metaphor and Thought.* ed. A. Ortony, 284-310. Cambridge: Cambridge University Press.

Richards, Ivor, A. 1936. *The Philosophy of Rhetoric.* Oxford: Oxford University Press.

Sackmann, Sonja. 1989. The Role of Metaphors in Organizational Transformations. In *Human Relations* 42 (June): 463-485.

Sapienza, Anna, Maria. 1987. Imagery and Strategy. In *Journal of Management* 13: 543-555. Shaikh, Samira, Strzalkowski, Tomek, Taylor, Sarah, Lien, John, Liu, Ting, Aaron, George Broadwell, Laurie, Feldman, Yamrom, Boris, Cho, Kit, and Yuliya Pesh. 2014. Discovering Conceptual Metaphors Using Source Domain Spaces. In *Proceedings of the 4th Workshop on Cognitive Aspects of Lexicon,* ed. *Zock/Rapp/Huang.* Dublin (August):210-220.

Sweetser, Eve. 1990. *From Etymology to Pragmatics: Metaphorical and Cultural Aspects of Semantic Structure.* Cambridge: Cambridge University Press.

Talbot, Mary. 1998. *Language and Gender.* London: Polity.

Underhill, James, William. 2004. The Switch: Metaphorical Representation of the War in Iraq from September 2002 – May 2003.In *metaphorik. de* (May):135-165

Watson, Janet. 2004. *Fighting Different Wars: Experience, Memory, and the First World War in Britain*. Cambridge: Cambridge University Press.

Wharton, S. Amy. 2005. *The sociology of gender: An introduction to theory and research.* Malden, MA: Blackwell Publishing.

Wilson, Fiona. 1992. Language, technology, gender, and power. In *Human Relations* 45, no.9 (September): 883-904.

Wodak, Ruth. 2006. Critical Linguistics and Critical Discourse Analysis. In: *Handbook of Pragmatics*. Amsterdam: John Benjamins.

Wood, Christopher. 2011.*The Adventures of P.D. Puddle Skipper.* US Trade. Santa Barbara, California: Golden Loom Press.